ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 21. septembra 2006 *

Vo veci C-167/04 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora, podané 5. apríla 2004,

JCB Service, v zastúpení: E. Morgan de Rivery a E. Friedel, advokáti,

odvolateľ,

ďalší účastník konania:

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: A. Whelan, splnomocnený zástupca, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta, P. Kūris a G. Arestis (spravodajca),

generálny advokát: F. G. Jacobs,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. októbra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. decembra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojím odvolaním sa spoločnosť JCB Service domáha úplného alebo čiastočného zrušenia rozsudku Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 13. januára 2004, JCB Service/Komisia (T-67/01, Zb. s. II-49, ďalej len „napadnutý rozsudok"), ktorým sa čiastočne vyhovelo jej návrhu na zrušenie rozhodnutia Komisie 2002/190/ES z 21. decembra 2000, o uplatňovaní článku 81 ES (vec COMP.F.1/35.918 — JCB) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 69, 2002, s. 1, ďalej len „sporné rozhodnutie").

Právny rámec

2 Článok 2 nariadenia Rady (EHS) č. 17 prvého nariadenia implementujúceho články 85 a 86 zmluvy (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3, ďalej len „nariadenie č. 17“) stanovuje, že na požiadanie príslušných podnikov alebo združení podnikov môže Komisia Európskych spoločenstiev na základe faktov, ktoré má k dispozícii, potvrdiť, že podľa článku 85 ods. 1 alebo článku 86 Zmluvy neexistujú žiadne dôvody na to, aby zasiahla proti dohodám, rozhodnutiam alebo postupom.

3 Podľa článku 3 ods. 1 tohto nariadenia, keď Komisia na návrh alebo z vlastnej iniciatívy zistí, že ide o porušenie článku 85 alebo článku 86 Zmluvy, môže rozhodnutím požiadať príslušné podniky alebo združenia podnikov, aby takéto porušovanie ukončili.

4 Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 17 stanovuje, že druhy dohôd, rozhodnutí a dohodnutých postupov popísané v článku 85 ods. 1 Zmluvy, ktoré vzniknú po tom, čo toto nariadenie nadobudne účinnosť, a v ktorých strany žiadajú uplatňovanie článku 85 ods. 3, musia byť oznámené Komisii.

5 Podľa článku 4 ods. 1 a 2 nariadenia Komisie č. 27 z 3. mája 1962 prvého nariadenia, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 17 zo 6. februára 1962 (Forma, obsah a a ďalšie podrobnosti týkajúce sa žiadostí a oznámení) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES 1962, 35, s. 1118) zmenenom a doplnenom nariadením Komisie (EHS) č. 1133/68 z 26. júla 1968 (Ú. v. ES L 189, s. 1, ďalej len „nariadenie č. 27“), žiadosti podľa článku 2 nariadenia č. 17 týkajúce sa článku 85 ods. 1 Zmluvy, ako aj oznámenia uvedené v článku 4 tohto nariadenia sa predložia na formulári A, ako je uvedené v prílohe k tomuto nariadeniu.

6 Článok 15 nariadenia č. 17 týkajúci sa pokút stanovuje:

„...

2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty od 1 000 do 1 000 000 účtovných jednotiek alebo viac, ale nepresahujúcej 10 % obratu v predchádzajúcom obchodnom roku každého podniku, ktorý sa zúčastnil porušenia, ak buď úmyselne, alebo z nedbalosti:

a) porušili článok 85 (1) alebo článok 86 zmluvy; alebo

b) porušili ktorýkoľvek záväzok uložený na základe článku 8 (1).

Pri stanovení pokuty sa bude posudzovať jednak závažnosť porušenia a tiež jeho trvanie.

...

5. Pokuty podľa odseku 2 a) sa nebudú ukladať v prípade činností uskutočnených:

a) po oznámení Komisii a pred jej rozhodnutím podľa článku 85 (3) zmluvy za predpokladu, že spadajú pod aktivity popísané v oznámení;...“

7 Oznámenie Komisie zo 14. januára 1998 s názvom „Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia"), uvádzajú najmä:

„Zásady... načrtnuté v usmerneniach by mali zabezpečiť priehľadnosť a nestrannosť rozhodnutí Komisie rovnako v očiach podnikov, ako aj v očiach Súdneho dvora, pričom právomoci Komisie stanovovať pokuty v rozmedzí 10 % celkového obratu, ktoré jej prislúchajú na základe relevantnej legislatívy, ostávajú zachované. Tieto právomoci sa však musia riadiť koherentnou a nediskriminačnou politikou, konzistentnou s cieľmi sledovanými penalizáciou porušení pravidiel súťaže.

Nová metóda určovania výšky pokuty sa bude pridŕžať nasledujúcich pravidiel, ktoré začínajú od základnej čiastky, ktorá sa bude zvyšovať s ohľadom na priťažujúce okolnosti, alebo znižovať s ohľadom na poľahčujúce okolnosti."

8 Na základe bodu 1 usmernení sa základná čiastka určuje podľa závažnosti a dĺžky trvania porušovania pravidiel, čo sú jediné kritériá uvedené v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17.

9 Pokiaľ ide o posúdenia závažnosti porušovania, podľa týchto usmernení sa musí brať do úvahy ich povaha, skutočný dosah na trh, tam, kde je ho možné merať a veľkosť relevantného zemepisného trhu.

10 V tejto súvislosti bod 1A usmernení delí priestupky na mierne priestupky, závažné priestupky a veľmi závažné priestupky. Pokiaľ ide o veľmi závažné priestupky tento bod upresňuje, že ide vo všeobecnosti o horizontálne obmedzenia, ako sú cenové kartely a kvóty podielu na trhu, alebo iné praktiky, ktoré ohrozujú náležité fungovanie jednotného trhu, ako napríklad delenie národných trhov a nesporné zneužívanie dominantného postavenia zo strany podnikov, ktoré držia faktický monopol.

11 Pokiaľ ide o trvanie porušovania bod 1 B usmernení krátkodobými porušeniami (vo všeobecnosti v dĺžke trvania kratšej ako jeden rok): bez zvýšenia výšky pokuty, strednodobými porušeniami (vo všeobecnosti v dĺžke trvania od jedného do piatich rokov) a dlhodobými porušeniami (vo všeobecnosti v dĺžke trvania viac ako päť rokov): zvýšenie až do 10 % za rok vo výške pokuty stanovenej podľa závažnosti.

12 Bod 2 týchto usmernení stanovuje zvýšenie výšky pokuty z dôvodu priťažujúcich okolností, akými sú najmä odvetné opatrenia proti iným podnikom s úmyslom posilňovať praktiky, ktoré predstavujú porušenie. Bod 3 usmernení tiež stanovuje zníženie výšky pokuty z dôvodu osobitných poľahčujúcich okolností.

Skutkové okolnosti

13 JCB Service je spoločnosťou podľa anglického práva, ktorej základné imanie je vo vlastníctve spoločnosti Transmissions and Engineering Services Netherlands BV. Táto spoločnosť menovaná ako posledná vlastní alebo ovláda priamo alebo nepriamo spoločnosti skupiny JCB, do ktorej patrí 28 spoločností, medzi ktorými najmä JC Bamford Excavators, JCB Sales, JCB SA, JCB Germany a JCB Spain. Skupina JCB vyrába a uvádza na trh stavebné stroje, odhŕňacie a stavebné zariadenia, ako aj poľnohospodárske stroje a príslušné náhradné diely k týmto rôznym výrobkom.

14 Distribučná sieť skupiny JCB sa skladá z národnej základne, ktorú predstavuje vždy jedna dcérska spoločnosť so sídlom v konkrétnom štáte (Belgicko, Francúzsko, Holandsko, Nemecko, Španielsko, Taliansko) alebo z výhradného dovozcu.

15 Dve spoločnosti skupiny JCB (JC Bamford Excavators a JCB Sales) oznámili v júni 1973 Komisii na formulári A/B podľa nariadenia č. 27 niekoľko typizovaných distribučných dohôd, ktoré chceli uzavrieť s koncesionármi alebo hlavnými predajcami prepojenými na skupinu. Tieto dohody sa týkali členských štátov spoločného trhu s výnimkou Francúzskej republiky. Spoločnosti skupiny JCB zároveň oznámili dohody uplatniteľné v iných štátoch, ktoré sa medzi tým stali členskými štátmi Európskej únie, konkrétne Švédske kráľovstvo, Fínska republika, Španielske kráľovstvo, Portugalská republika, Rakúska republika a Helénska republika, alebo členskými štátmi Európskeho hospodárskeho priestoru (RHS), konkrétne Islandská republika a Nórske kráľovstvo.

16 Tieto dohody boli zaevidované službami Komisie 30. júna 1973.

17 Listom z 27. októbra 1975 generálne riaditeľstvo Komisie (GR) „Hospodárska súťaž" uviedlo JCB Sales, že oznámené dohody obsahujú niekoľko obmedzení v rozpore s článkom 81 ES a požiadalo o ich zmenu. Komisia sústredila svoju pozornosť na dohody týkajúce sa spoločného trhu, pokiaľ išlo o ostatné dohody, uviedla, že neohrozovali obchodovanie medzi členskými štátmi.

18 Počas stretnutia členov GR „Hospodárska súťaž" s JCB Service 18. decembra 1975 táto spoločnosť predložila zmenené znenia dohôd týkajúcich sa Spojeného

kráľovstva a iných členských štátov spoločného trhu v čase skutkového stavu, s výnimkou Francúzskej republiky.

19 Listom z 13. januára 1976 Komisia potvrdila prijatie týchto nových znení a uviedla JCB Sales, že niektoré z predtým uvádzaných nesúladov boli odstránené, pričom iné pretrvávajú. Okrem toho žiadala o upresnenia týkajúce sa viacerých zmluvných ustanovení týchto dohôd.

20 JCB Sales odpovedala na túto žiadosť listom z 11. marca 1976 a predložila detailné informácie týkajúce sa údajných pretrvávajúcich nesúladov označených Komisiou v jej liste z 13. januára 1976.

21 Okrem toho JCB Service uviedol Komisii na stretnutí z 18. marca 1976 určité dodatočné informácie bez toho, aby predložil nové znenie predmetných dohôd.

22 V ten istý deň JCB Service tiež predložil kópiu dohody, ktorú uzavrel so svojou francúzskou dcérskou spoločnosťou JCB SA a ktorá bola podobná s už oznámenými dohodami.

23 Vo veci týkajúcej sa oznámení skupiny JCB nedošlo k zmene až do 6. marca 1980, keď JCB Sales poslala Komisii typizovanú dohodu uzavretú so svojimi koncesionármi v Spojenom kráľovstve, ktorá nahrádzala dohody oznámené v rokoch 1973 a 1975, ktorých platnosť sa skončila a ktoré podľa tejto spoločnosti obsahovali iba malé zmeny.

24 Listom z 29. decembra 1995 JCB Sales poslala Komisii inú typizovanú dohodu uzavretú s koncesionármi v Spojenom kráľovstve, ktorá mala nahradiť dohodu oznámenú v roku 1980.

25 Obidve uvedené dohody neboli oznámené Komisii na formulári A/B a Komisia na zaslanie týchto dohôd nereagovala.

26 Tribunal de commerce de Paris svojím rozsudkom z 11. decembra 1995 čiastočne zamietol žalobu dcérskej spoločnosti JCB Service vo Francúzsku, JCB SA, označujúcej sa za výhradného dovozcu výrobkov spoločnosti JCB do Francúzska, ktorú podala 28. novembra 1990 proti spoločnosti Central Parts SA (ďalej len „Central Parts") a ktorou sa domáhala určenia, že žalovaná sa dopustila nekalej súťaže tým, že obstarávala v Spojenom kráľovstve náhradné diely tejto skupiny s cieľom predávať ich vo Francúzsku. JCB SA obvinila Central Parts z neoprávneného používania označenia „JCB" a „koncesionár". Tento rozsudok bol následne zrušený rozsudkom cour d'appel de Paris z 8. apríla 1998 z dôvodu, že Central Parts sa dopustila nekalej súťaže voči JCB SA.

27 Dňa 15. februára 1996 Central Parts podal na Komisii sťažnosť namierenú proti obchodným praktikám „spoločnosti JCB Veľká Británia" týkajúcim sa distribúcie jej výrobkov.

28 Na účely overenia a doplnenia informácií, ktorými disponovala, Komisia vykonala v súlade s článkom 14 ods. 3 nariadenia č. 17 šetrenie v priestoroch JCB Service, jej francúzskej dcérskej spoločnosti JCB SA, a dvoch z jej koncesionárov v Spojenom kráľovstve, Gunn JCB Ltd so sídlom v Altrincham a Watling JCB Ltd so sídlom v Leicester.

29 Dňa 24. marca 1998 Komisia zaslala JCB Bamford Excavators prvé oznámenie o výhradách, ktoré nezohľadnilo oznámenie dohôd z roku 1973, na čo dotknutý subjekt upozornil 6. júla 1998 vo svojich písomných pripomienkach, ktorými reagoval na oznámenie o výhradách, a tiež vo svojej výpovedi pred Komisiou 16. októbra 1998.

30 Dňa 30. júla 1999 bolo JCB Service zaslané druhé oznámenie o výhradách zohľadňujúce oznámenie dohôd z roku 1973, na ktoré JCB Bamford Excavators odpovedalo písomnými pripomienkami 13. decembra 1999 a následne reagovalo ústnymi vyjadreniami v rámci pojednávania v januári 2000.

Sporné rozhodnutie a konanie pred Súdom prvého stupňa

31 Dňa 21. januára 1998 Komisia prijala sporné rozhodnutie. Po uvedení skutkového rámca daného prípadu sa Komisia vyjadrila najprv k porušeniu článku 81 ods. 1 ES zo strany JCB Service a jej dcérskych spoločností (sto tridsiate siedme až sto deväťdesiate šieste odôvodnenie sporného rozhodnutia).

32 Komisia predovšetkým preskúmala, či cieľom a účinkom sporných dohôd je obmedziť alebo skresliť pravidlá hospodárskej súťaže. Po zhodnotení, že cieľ a účinok skúmaných dohôd a praktík sú ako také obmedzujúce, Komisia preskúmala, či došlo k uzavretiu národných trhov a k absolútnej územnej ochrane. Vzhľadom na postavenie JCB Service a jej dcérskych spoločností na dotknutom trhu a na povahu obmedzení, ktoré predstavujú uzatváranie trhov medzi viacerými členskými štátmi prostredníctvom absolútnej územnej ochrany a určovaním cien, Komisia upresnila, že obmedzenie voľnej súťaže a nepriaznivé účinky na obchod medzi členskými štátmi sú značné.

33 Osobitne, pokiaľ ide o otázku, či sporné dohody majú za cieľ alebo účinok obmedziť alebo skresliť voľnú súťaž, Komisia v sto štyridsiatom odôvodnení sporného rozhodnutia uvádza, že JCB Service a jej koncesionári uplatnili rôzne dohody a zosúladené praktiky s cieľom alebo jednotlivým účinkom obmedziť hospodársku súťaž v rôznych členských štátoch v zmysle článku 81 ES. Ide o prvky širšej dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž v zmysle tohto článku, ktorý upravuje distribúciu strojov a dielov skupiny JCB v Spoločenstve.

34 Ide o tieto prvky, ktoré podľa Komisie, nie je potrebné presnejšie definovať ako dohody alebo zosúladené postupy, keďže patria do pôsobnosti článku 81 ods. 1 ES:

— zákaz alebo obmedzenie pre koncesionárov skupiny JCB predávať mimo územných oblastí, ktoré im boli zverené, a najmä v iných členských štátoch, vrátane aktívneho a pasívneho predaja konečným spotrebiteľom a autorizovaným a neautorizovaným predajcom,

— stanovenie poplatku z popredajných služieb za predaje uskutočnené koncesionármi mimo ich príslušných územných oblastí a najmä v iných členských štátoch,

— uplatňovanie systému odmeňovania nazvaného „Multiple Deal Trading Support“ v Spojenom kráľovstve, ktorý spôsobuje, že zľavy sa poskytujú v závislosti na miesto určenia predajov a obmedzuje ich na predaj konečnému spotrebiteľovi,

— určovanie veľkoobchodných a maloobchodných cien alebo zliav z cien výrobkov kúpených od skupiny JCB s cieľom ich predaja koncesionármi tejto skupiny a

— povinnosť pre koncesionárov kupovať výlučne od skupiny JCB všetky ich stroje a diely určené na predaj so zákazom najmä kupovať od koncesionárov z iných členských štátov.

35 Pokiaľ ide o obmedzujúci cieľ a účinok rôznych prvkov dohôd ako takých, Komisia sa v sto osemdesiatom odôvodnení sporného rozhodnutia domnieva, že kontext rozdielov v cenách a ziskoch medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o stroje a diely skupiny JCB, vysvetľuje záujem tejto skupiny a určitých jej koncesionárov na uzavretí delení národných trhov a na určovaní predajných cien alebo zliav v rámci spoločného trhu s cieľom zabrániť nákupcom využiť veľké rozdiely v cenách v Spoločenstve.

36 V deväťdesiatom prvom odôvodnení tohto rozhodnutia Komisia upresňuje, že obmedzenia stanovené dohodou medzi skupinou JCB a jej koncesionármi má nemenný cieľ delenie národných trhov v rámci spoločného trhu, aby sa dosiahla absolútna územná ochrana.

37 V sto osemdesiatom druhom odôvodnení sporného rozhodnutia Komisia tvrdí, že ich povahou, podmienkami uplatňovania zliav, ako aj cieľom optimalizovať hrubé rabaty, o ktorých rozhodla skupina JCB a jej anglickí koncesionári, skresľujú a harmonizujú trhové ceny na všetkých územiach. Podľa Komisie je to tak aj v prípade osobitnej finančnej podpory, ktorú poskytla vo Francúzsku skupina JCB koncesionárom, ktorí konkurovali paralelným predajcom.

38 Komisia uviedla v sto osemdesiatom piatom odôvodnení sporného rozhodnutia, že disponovanie územnou oblasťou ako predbežná podmienka, a teda obmedzenie v prípade, že by sa subjekt mohol stať koncesionárom skupiny JCB, nemá priamu súvislosť s kvalitou poskytovanej služby. Koncesionár, ktorý je etablovaný v určitej oblasti, alebo koncesionár skupiny JCB konajúci ku spokojnosti skupiny nemá šancu stať sa koncesionárom tejto skupiny bez ohľadu na jeho potenciál alebo ozajstné zásluhy. V dôsledku tohto obmedzenia sú počet koncesionárov a z toho vyplývajúca súťaž kvantitatívne obmedzené podmienkou, že im musí byť zverená územná oblasť. Toto obmedzenie podľa systému selektívnej distribúcie skupiny JCB, ktoré nemá kvalitatívny charakter a ani nie je jednotne stanovené pre všetkých potenciálnych predajcov, môže patriť do pôsobnosti článku 81 ods. 1 ES.

39 Navyše v zmysle sto osemdesiateho siedmeho odôvodnenia sporného rozhodnutia od anglických koncesionárov, ktorým bráni v predaji nových strojov iný neautorizovaný predajca, sa tiež požaduje platenie poplatku z popredajných služieb z predajov uskutočnených mimo ich územnej oblasti. Tento poplatok je určený na udržanie úrovne kvality popredajných služieb skupiny JCB, pričom sa odškodní miestny koncesionár za poskytnutie služby pre stroj, ktorý sám nepredal.

40 Za týchto podmienok a v zmysle sto osemdesiateho ôsmeho odôvodnenia sporného rozhodnutia zákaz predaja strojov priamo alebo nepriamo neautorizovaným predajcom usadeným v iných členských štátoch ide nad rámec cieľa zabezpečiť vysokú úroveň kvality popredajných služieb a má za účinok obmedzenie voľnej súťaže.

41 V zmysle sto osemdesiateho deviateho odôvodnenia sporného rozhodnutia účinky delenia trhov výrobkov spojením územnej výlučnosti, ktorá obmedzuje cezhraničný predaj, a selektívnych zmluvných ustanovení sú posilnené tromi ďalšími obmedzeniami, konkrétne po prvé zákazom alebo obmedzením vzájomného zásobovania

v rámci oficiálnej siete, po druhé poplatkom z popredajných služieb plateným z predajov uskutočnených mimo zverenej územnej oblasti a po tretie v Spojenom kráľovstve systémom Multiple Deal Trading Support.

42 V tomto kontexte Komisia dospela v prvom rade v sto deväťdesiatom prvom odôvodnení sporného rozhodnutia k záveru, že ciele a obmedzujúce účinky rôznych častí dohody sa dopĺňajú, aby zabránili alebo obmedzili dovoz do distribučnej siete skupiny JCB alebo vývoz z nej s cieľom zabezpečiť absolútnu územnú ochranu. Spojenie selektívnej distribúcie (zákaz predaja neautorizovaným predajcom) stanovenej v koncesionárskych dohodách skupiny JCB predovšetkým s uvedenými tromi kategóriami obmedzení, s inými obmedzeniami umelo harmonizujúcimi ceny a zľavy v rôznych územných oblastiach a územnej ochrany porušujúcej pravidlá súťaže a obmedzujúcej pasívne predaje, má zjavne za cieľ delenie národných trhov Spoločenstva v rozpore s pravidlami súťaže, a preto patrí do pôsobnosti článku 81 ods. 1 ES.

43 Po druhé Komisia preskúmala, či sú splnené podmienky podľa článku 81 ods. 3 ES, a dospela k záveru, že v tomto prípade neboli splnené (sto deväťdesiate siedme až dvesto dvadsiate druhé odôvodnenie sporného rozhodnutia).

44 Po tretie po zistení, že nemá žiadny dôkaz o ukončení porušovania ustanovení článku 81 ES, a po konštatovaní, že skupina JCB popiera porušovanie pravidiel súťaže, Komisia v súlade s článkom 3 ods. 1 nariadenia č. 17 uviedla v dvesto dvadsiatom štvrtom odôvodnení sporného rozhodnutia, že je dôvodné vyzvať skupinu JCB, aby ukončila porušovanie pravidiel súťaže.

45 Napokon sa Komisia vyjadrila k pokute. Pred vyjadrením sa k tejto pokute Komisia konštatovala v dve stodvadsiatom ôsmom odôvodnení sporného rozhodnutia, že iba dohody oznámené 30. júna 1973 na formulári A/B boli riadne oznámené. Preto podľa Komisie ostatné dohody, ktoré jej boli oznámené bez použitia formulárov, nie je možné vziať do úvahy v rámci uplatnenia článku 15 ods. 5 nariadenia č. 17.

46 Pokiaľ ide o výšku pokuty, Komisia pripomenula v dve stoštyridsiatom siedmom odôvodnení sporného rozhodnutia, že závažnosť porušenia a jeho trvanie musia byť zohľadnené s prihliadnutím, prípadne, na priťažujúce a poľahčujúce okolnosti.

47 Pokiaľ ide predovšetkým o závažnosť porušenia, Komisia v dvesto päťdesiatom prvom odôvodnení sporného rozhodnutia posúdila porušovanie pravidiel súťaže ako „veľmi závažné" a z tohto dôvodu stanovila pokutu vo výške 25 000 000 eur.

48 Pokiaľ ide o trvanie porušovania, Komisia v dvesto päťdesiatom druhom odôvodnení tohto rozhodnutia uviedla, že dôkazy preukázali platnosť rôznych prvkov porušovania v rokoch 1988 až 1998.

49 Za týchto okolností Komisia v dvesto päťdesiatom treťom odôvodnení sporného rozhodnutia upresnila, že jedenásťročné obdobie, počas ktorého sa uplatňoval aspoň jeden z prvkov týchto dohôd a praktík, sa musí považovať za dlhé obdobie. V dvesto päťdesiatom štvrtom odôvodnení tohto rozhodnutia dospela k záveru, že výška pokuty vyplývajúca zo závažnosti a trvania porušovania mala byť stanovená na 38 750 000 eur.

50 Napokon zohľadniac priťažujúce okolnosti, konkrétne peňažnú sankciu, ktorú skupina uplatnila voči jednému koncesionárovi ako odvetné opatrenie za predaj uskutočnený mimo územnej oblasti, Komisia zvýšila pokutu o 864 000 eur upresniac v dvesto päťdesiatom siedmom odôvodnení, že nie sú dané poľahčujúce okolnosti, ktoré by bolo možné vziať do úvahy. Celková výška pokuty, ktorú Komisia udelila podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, predstavuje 39 614 000 eur.

51 Sporné rozhodnutie obsahuje najmä tieto ustanovenia:

„Článok 1

JCB Service a jeho dcérske spoločnosti porušili ustanovenia článku 81 Zmluvy ES tým, že uzavreli s koncesionármi dohody alebo zosúladené postupy, ktorých cieľom bolo obmedzenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, aby dosiahli delenie národných trhov a zabezpečili absolútnu územnú ochranu vo výlučných územných oblastiach, mimo ktorých nemohli koncesionári uskutočňovať aktívne predaje, a ktoré obsahujú tieto prvky:

a) obmedzenia pasívnych predajov koncesionárov usadených v Spojenom kráľovstve, Írsku, Francúzsku a Taliansku, ktoré zahŕňajú predaje neautorizovaným predajcom alebo koncesionárom mimo výlučných územných oblastí a najmä do iných členských štátov;

b) obmedzenia zásobovacích zdrojov týkajúcich sa nákupu zmluvných výrobkov koncesionármi usadenými vo Francúzsku a v Taliansku, ktoré bránia vzájomnému zásobovaniu medzi koncesionármi;

c) určovanie predajných cien alebo zliav poskytovaných koncesionármi v Spojenom kráľovstve a vo Francúzsku;

d) stanovenie poplatkov z popredajných služieb z predajov do iných členských štátoch, ktoré uskutočnili koncesionári usadení mimo výlučných územných oblastí v Spojenom kráľovstve na podnet JC Bamford Excavators Ltd alebo iných dcérskych spoločností JCB Service a v súlade so sadzbami určenými týmito spoločnosťami, čo spôsobilo závislosť zisku koncesionárov od územného určenia predajov;

e) zrušenie rabatov v závislosti od toho, či sa predaje v Spojenom kráľovstve uskutočnili v rámci výlučnej územnej oblasti alebo mimo nej alebo či koncesionári, na ktorých území sa zmluvné výrobky používajú, dospejú k dohode s koncesionármi predajcami, čo spôsobilo závislosť zisku koncesionárov od územného určenia predajov".

Článok 2

Žiadosť o udelenie výnimky podaná JC Bamford Excavators Ltd 30. júna 1973 sa zamieta.

Článok 3

Doručením tohto rozhodnutia sú JCB Service a jej dcérske spoločnosti povinné ukončiť porušovanie uvedené v článku 1. JCB Service alebo jeho dcérske spoločnosti a najmä JC Bamford Excavators Ltd musia v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia:

a) informovať svojich koncesionárov usadených v Spoločenstve o tom, že môžu uskutočňovať pasívne predaje konečným spotrebiteľom a koncesionárom;

b) zmeniť dohody uzavreté s ich koncesionármi umožniac neautorizovaným predajcom uskutočňovať pasívne predaje v rámci výlučných územných oblastí iných koncesionárov a aktívne a pasívne predaje v rámci ich vlastnej územnej oblasti alebo oprávniac týchto koncesionárov na aktívne a pasívne predaje iným koncesionárom, konečným spotrebiteľom alebo ich obchodným zástupcom mimo ich výlučnej územnej oblasti;

c) zmeniť dohody uzavreté s ich koncesionármi v Taliansku a vo Francúzsku umožniac nákupy zmluvných výrobkov od iných koncesionárov usadených v Spoločenstve a informovať následne všetkých koncesionárov v Spoločenstve;

d) informovať svojich koncesionárov usadených v Spoločenstve, že žiadosti dcérskych spoločnosti, ktoré požadujú od koncesionárov zaplatenie poplatku z popredajných služieb bez dôkazu o nesúhlase medzi dotknutými koncesionármi, sú neplatné a nesmie sa im vyhovieť;

e) informovať svojich koncesionárov usadených v Spojenom kráľovstve, že zľavy z dôvodu Multiple Deal Trading Support sa poskytujú nezávisle od skutočnosti, že predaje sa uskutočnili na území koncesionárov alebo mimo neho alebo od toho, že sa uzavrela dohoda s inými koncesionármi mimo tohto územia;

f) doručiť Komisii kópie listov a uvedených zmenených dohôd.

Článok 4

JCB Service sa udeľuje pokuta 39 614 000 eur za porušovanie uvedené v článku 1, s výnimkou obmedzení týkajúcich sa predajov neautorizovaným predajcom v Spojenom kráľovstve, za čo sa pokuta neudeľuje."

52 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 22. marca 2001 (vec T-67/01) podal JCB Service na základe článku 230 ES žalobu smerujúcu jednak k zrušeniu sporného rozhodnutia a subsidiárne návrh na čiastočné zrušenie tohto rozhodnutia a súčasné zníženie uloženej pokuty.

53 Prvým bodom výroku napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa zrušil článok 1 písm. c), d) a e) sporného rozhodnutia. Okrem iného v zmysle bodu 1 výroku napadnutého rozsudku článok 4 tohto rozhodnutia znížil výšku pokuty uloženej JCB Service na 30 miliónov eur. Podľa bodu 4 výroku sa žaloba JCB Service vo zvyšnej časti zamieta.

Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdnym dvorom

54 Vo svojom odvolaní JCB Service navrhuje, aby Súdny dvor:

— zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok z dôvodu porušenia práv JCB Service na obhajobu,

— zrušil napadnutý rozsudok v časti zakazujúcej sporné všeobecné obmedzenia pasívneho predaja koncesionármi v Spojenom kráľovstve, Írsku, Francúzsku a Taliansku, ako aj údajné obmedzenie zásobovacích zdrojov koncesionárov usadených vo Francúzsku a v Taliansku, ktoré bránili vzájomným dodávkam medzi koncesionármi, a v časti, v ktorej sa JCB Service uložila pokuta za uvedené porušenia,

— vydal konečný rozsudok vo veci T-67/01 na základe článku 61 Štatútu Súdneho dvora, a teda zrušil v celom rozsahu alebo čiastočne sporné rozhodnutie a na základe svojej právomoci zrušil alebo znížil pokutu 30 miliónov eur, ktorú uložil v napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa spoločnosti JCB Service,

— zaviazal podľa článku 69 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora Komisiu na náhradu trov konania pred Súdom prvého stupňa a Súdnym dvorom,

— subsidiárne, v prípade, ak Súdny dvor sám nerozhodne o veci, rozhodnúť o trovách konania samostatným rozhodnutím a vrátiť vec Súdu prvého stupňa na nové konanie.

55 Komisia vo svojom vyjadrení k odvolaniu predloženom 23. júna 2004 podľa článku 115 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorým zároveň podala vzájomné odvolanie proti napadnutému rozsudku, navrhuje, aby Súdny dvor:

— zamietol odvolanie v plnom rozsahu,

— zrušil napadnutý rozsudok z dôvodu, že znížil uloženú pokutu, a aby prihliadol na priťažujúce okolnosti (864 000 eur), a vzhľadom na to zvýšil o príslušnú sumu pokutu stanovenú napadnutým rozsudkom,

— zaviazal JCB Service na náhradu trov odvolacieho konania.

56 Listom z 26. júla 2004 požiadal JCB Service v súlade s článkom 117 ods. 1 rokovacieho poriadku o povolenie podať repliku.

57 Predseda Súdneho dvora rozhodnutím z 5. augusta 2004 povolil podanie repliky, v ktorej JCB Service trval na svojich návrhoch týkajúcich sa hlavného odvolania a navrhol, aby Súdny dvor vzájomné odvolanie zamietol.

O hlavnom odvolaní

58 Na podporu svojich návrhov smerujúcich k zrušeniu napadnutého rozsudku JCB Service uvádza tri dôvody. Prvý sa zakladá na porušení jeho práva na obhajobu, druhý na porušení článku 81 ES a posledný na porušení článku 15 nariadenia č. 17.

O prvom dôvode

59 Tento prvý dôvod sa delí na dve časti. JCB Service na jednej strane uvádza neprimeranú dĺžku konania pred Komisiou, čo poškodilo jeho právo na obhajobu, a na druhej strane nerešpektovanie prezumpcie neviny zo strany Súdu prvého stupňa. Každá z týchto dvoch častí uvádza osobitné dôvody.

O prvej časti

60 Je potrebné uviesť, že Súd prvého stupňa najprv pripomenul v bode 36 napadnutého rozsudku ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej dodržanie primeranej lehoty pri vedení správnych konaní v oblasti politiky hospodárskej súťaže predstavuje základnú zásadu práva Spoločenstva, ktorej dodržiavanie zaručujú súdne orgány Spoločenstva (pozri rozsudok z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, body 167 až 171).

61 Predtým ako zaujal stanovisko k tvrdeniam JCB Service, Súd prvého stupňa uviedol v bode 37 napadnutého rozsudku rozdiel medzi dvomi predmetnými správnymi konaniami, konkrétne na jednej strane preskúmanie dohôd oznámených v roku 1973, ktorých platnosť sa v dôsledku rozhodnutia zamietajúceho udelenie výnimky skončila, a na druhej strane šetrenie vo veci sťažnosti podanej v roku 1996, ktorého závery sú založené na iných článkoch výroku sporného rozhodnutia, týkajúcich sa porušenia.

62 Pokiaľ ide o konanie, ktoré nasledovalo po oznámení v roku 1973, Súd prvého stupňa konštatoval v bode 38 napadnutého rozsudku, že Komisia klasifikovala v roku 1992 oznámené dohody bez prijatia rozhodnutia a že iba odpoveď JCB Bamford Excavators na prvé oznámenie o výhradách viedla žalovanú k preskúmaniu týchto dohôd v rámci šetrenia vo veci sťažnosti.

63 V tom istom bode napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa uviedol, že „lehota 27 rokov, počas ktorej trvalo toto konanie, porušuje povinnosť správneho orgánu zaujať stanovisko a skončiť v primeranej lehote začaté konanie", upresnil však, že „napriek tomu, že je to poľutovaniahodné, toto nerešpektovanie nemohlo mať vplyv na zákonnosť zamietnutia žiadosti o udelenie výnimky a ani na zákonnosť konania o zistení porušenia".

64 Za týchto okolností Súd prvého stupňa v bode 40 napadnutého rozsudku uviedol, že porušenie zásady primeranej lehoty, za predpokladu preukázania takéhoto porušenia, neodôvodňuje zrušenie rozhodnutia prijatého v správnom konaní v oblasti hospodárskej súťaže, pokiaľ nebolo porušené právo podniku na obhajobu. Pokiaľ nie je preukázané, že neprimerane dlhá lehota mala vplyv na schopnosť dotknutých podnikov účinne sa brániť, nedodržanie zásady primeranej lehoty nemá vplyv na platnosť správneho konania.

65 V bode 42 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa tiež uviedol, že JCB Service sa neodvolával na to, že dĺžka lehoty mala za následok osobitné procesné vady, ale obmedzil sa len na tvrdenie, že správanie Komisie poukazovalo na nesprávny postup v danej veci. Podľa Súdu prvého stupňa nebolo možné z lehoty uplynutej od oznámení uskutočnených v roku 1973 vyvodiť žiadne dôsledky na účely preskúmania návrhov na zrušenie.

66 Pokiaľ ide o šetrenie vo veci sťažnosti, ktorým bola Komisia poverená 15. februára 1996, Súd prvého stupňa konštatoval v bode 43 napadnutého rozsudku, že celková lehota konania, 4 roky, 10 mesiacov a 6 dní sa nezdá byť prehnaná vzhľadom na komplexnosť veci, ktorá sa týka viacerých členských štátov a 5 skutkových podstát porušovaní, a vzhľadom na nevyhnutnosť vypracovania druhého oznámenia o výhradách.

67 Okrem toho Súd prvého stupňa v bode 45 napadnutého rozsudku poukázal na to, že JCB Service neuviedol, že tvrdené nedodržanie primeranej lehoty pri vyšetrovaní zo strany Komisie by v danom prípade malo za následok porušenie práva na obhajobu. Súd prvého stupňa dodal: „ako sa potvrdilo na pojednávaní, JCB Service sa obmedzuje na tvrdenie, že dĺžka konania poukazuje na zaujatosť a nesprávny postup v danej veci Komisiou, a poukazuje preto na nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Za týchto podmienok a bez toho, aby bolo potrebné vyjadriť sa k neprimeranosti trvania šetrenia vo veci sťažnosti, je nutné konštatovať, že žalobný dôvod, tak ako je formulovaný, nie je spôsobilý dosiahnuť zrušenie v celom rozsahu alebo čiastočné zrušenie výroku napadnutého rozhodnutia“.

68 Napokon Súd prvého stupňa dospel v bode 46 napadnutého rozsudku k záveru, že dôvod uvádzaný JCB Service nie je spôsobilý spochybniť zákonnosť sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o žiadosť o udelenie výnimky a ani pokiaľ ide o porušenie, a je preto potrebné ho zamietnuť ako nepoužiteľný.

69 V prvom rade JCB Service vytýka Súdu prvého stupňa, že zamietol prvý žalobný dôvod uvádzaný na podporu žaloby proti spornému rozhodnutiu a založený na nesplnení si povinnosti Komisie konať v primeranej lehote, bez toho, aby sa vyjadril k porušeniu práva na obhajobu, ktoré výslovne uviedol. Tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil právneho omylu tým, že nezohľadnil objektívne ohrozenie práva na obhajobu, ktoré podľa neho vyplývalo iba z konštatovania zjavne neprimeranej dĺžky trvania konania ako takého.

70 Vzhľadom na to je potrebné pripomenúť, ako to vyplýva z bodov 32 a 33 napadnutého rozsudku, že JCB Service pred Súdom prvého stupňa uviedol, že Komisia si nesplnila svoju povinnosť konať v primeranej lehote, ktorá vyplýva zo všeobecných zásad práva Spoločnosti a z článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len„EDĽP"). Podľa JCB Service dohody týkajúce sa jeho distribučného systému boli oznámené počnúc 30. júnom 1973 a Komisia ukončila toto konanie 27 rokov potom zamietnutím žiadosti o udelenie výnimky. Okrem iného podľa tejto spoločnosti konanie o porušení, začaté v nadväznosti na sťažnosť spoločnosti Central Parts, trvalo skoro päť rokov, čo predstavuje tiež neprimerane dlhé obdobie.

71 Je potrebné konštatovať, že v rozpore s tvrdením uvádzaným JCB Service odvolateľ dosť všeobecným spôsobom uviedol pred Súdom prvého stupňa porušenie svojho práva na obhajobu vo vzťahu k údajne neprimerane dlhému trvaniu dvoch správnych konaní (oznámenie a porušenie) bez toho, aby konkrétne upresnil ako bola jeho schopnosť brániť svoje postavenie v jednotlivých štádiách obmedzená, v jednom alebo druhom konaní.

72 Osobitne, pokiaľ ide o konanie o oznámení JCB Service, sa obmedzil na napadnutie neprimerane dlhej lehoty tohto konania. Súd prvého stupňa oprávnene tvrdí v bode 39 napadnutého rozsudku, že sama skutočnosť prijatia rozhodnutia po primeranej lehote nemôže spôsobiť nezákonnosť rozhodnutia prijatého Komisiou v nadväznosti na oznámenie dohody.

73 Samotné toto oneskorenie nebolo na ujmu záujmov JCB Service. Po oznámení dohôd v roku 1973 a počas celého obdobia až do prijatia sporného rozhodnutia JCB Service využívalo ustanovenia článku 15 ods. 5 nariadenia č. 17.

74 Pokiaľ ide o okolnosť, že Komisia konštatovala porušenie článku 81 ods. 1 ES a uložila JCB Service pokutu, je potrebné pripomenúť, že Súd prvého stupňa zdôraznil skutočnosť, že JCB Service sa obmedzil na obhajovanie tvrdenia, podľa ktorého trvanie konania poukázalo na zaujatosť a zlé vedenie konania zo strany Komisie, a teda postačovalo na preukázanie nezákonnosti sporného rozhodnutia.

75 Je nutné konštatovať, že Súd prvého stupňa mohol uviesť svoje odôvodnenie bez toho, aby porušil právo Spoločenstva, a bez toho, aby prekrútil tvrdenia JCB Service.

76 JCB Service však tvrdí, že bol zbavený práva iniciovať sankcionovanie nečinnosti Komisie v rámci konania pre nečinnosť podľa článku 232 ES a v každom prípade brániť svoje postavenie proti nesprávnemu názoru Komisie v rámci procesného dialógu medzi oznamovateľom a Komisiou a v rámci konania o porušení.

77 Za predpokladu, že JCB Service môže uviesť tieto tvrdenia pred Súdnym dvorom, je potrebné upresniť, že výkon práva na obhajobu nie je dotknutý dĺžkou lehoty, ktorá uplynula medzi oznámením dohôd v roku 1973 a prijatím sporného rozhodnutia. Počas tohto obdobia JCB Service mohol na jednej strane podať žalobu pre nečinnosť proti Komisii s cieľom, aby rozhodla o spornej žiadosti o udelenie výnimky, a na druhej strane oznámiť Komisii na formulári A/B dohody a postupy, ktorými bol viazaný. V danom prípade sa však tak nestalo.

78 Z toho vyplýva, že JCB Service nemôže v žiadnom prípade namietať porušenie svojho práva na obhajobu v rámci konania o oznámení.

79 Pokiaľ ide o konanie o porušení, je potrebné uviesť, že JCB Service neuviedol žiadne konkrétne tvrdenie na preukázanie porušenia práva na obhajobu v kontexte spracovania sťažnosti Central Parts službami Komisie. Okrem iného JCB Service nenamietal pred Súdnym dvorom dôvody zamietnutia jeho žalobného dôvodu zo strany Súdu prvého stupňa založeného na nerešpektovaní jeho práva prístupu k dokumentom založeným do spisu a užitočným na jeho obranu Komisiou.

80 Je preto potrebné toto tvrdenie zamietnuť a prvý dôvod uvádzaný JCB Service vyhlásiť za neopodstatnený.

81 Po druhé JCB Service vytýka Súdu prvého stupňa, že sa dopustil nesprávneho posúdenia tým, že nesankcionoval rozdiel, ktorý robí Komisia v spornom rozhodnutí medzi konaním o oznámení a konaním o porušení. Takýto rozdiel je nepodložený a popiera negatívny dopad neprimeranej dĺžky rozhodovacieho procesu na celé konanie.

82 Je potrebné konštatovať, že aj keď formálne sporné rozhodnutie nerobí rozdiel medzi konaním o oznámení a konaním o porušení, vyplýva z neho jasne, že posúdenie Komisie sa týka oddelene žiadosti o udelenie výnimky a konania o porušení.

83 Predovšetkým, pokiaľ ide o časť sporného rozhodnutia týkajúcu sa zamietnutia žiadosti o udelenie výnimky z roku 1973, zo sto deväťdesiateho siedmeho až dvesto dvadsiateho druhého odôvodnenia tohto rozhodnutia jasne vyplýva, že pred

zamietnutím žiadosti o udelenie výnimky Komisia preskúmala, či by táto výnimka mohla byť udelená podľa článku 81 ods. 3 ES alebo v režime nariadení prijatých na vykonanie tohto článku, konkrétne nariadenia Komisie č. 1983/83 z 22. júna 1983 o uplatňovaní článku [81] ods. 3 Zmluvy na skupinu dohôd o výlučnej distribúcii [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 173 s. 1), Komisie (ES) č. 1475/95 z 28. júna 1995 o uplatňovaní článku [81] ods. 3 Zmluvy na skupinu dohôd o výlučnej distribúcii a predajných a popredajných službách motorových vozidiel [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 145, s. 25) a nariadenia Komisie (ES) č. 2790/1999 z 22. decembra 1999 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. ES L 336, s. 21; Mim. vyd. 08/001, s. 364).

84 Je to tak, aj pokiaľ ide o časť sporného rozhodnutia konštatujúceho porušenie. Ako vyplýva zo sto štyridsiateho až sto sedemdesiateho odôvodnenia sporného rozhodnutia, posúdenie Komisie je jednoznačne založené na dohodách JCB Service alebo na ich zmluvných ustanoveniach, ktoré neboli predmetom riadneho oznámenia, konkrétne na formulári A/B podľa nariadenia č. 27. Okrem iného zo sporného rozhodnutia vyplýva, že Komisia zohľadnila správanie sa JCB Service, ktoré nesúviselo s dohodami oznámenými v roku 1973.

85 K tomuto bodu JCB Service pred Súdom prvého stupňa a v rámci tohto konania uviedol, že neskoršie zmeny dohôd oznámených v roku 1973 napriek tomu, že neboli oznámené Komisii na formulári A/B, mali byť zohľadnené vzhľadom na okolnosti daného prípadu a mal sa na ne uplatniť článok 15 ods. 5 nariadenia č. 17.

86 Takéto tvrdenie sa musí každopádne zamietnuť. Je potrebné pripomenúť, že použitie uvedeného formulára A/B je povinné a je nevyhnutnou predbežnou podmienkou platnosti oznámenia (pozri rozsudok z 29. októbra 1980, Van Landewyck a i./ Komisia, 209/78 až 215/78 a 218/78, Zb. s. 3125, body 61 a 62).

87 Súd prvého stupňa teda oprávnene konštatoval v bode 41 napadnutého rozsudku, že pokiaľ ide o rozhodnutie konštatujúce porušenie, toto sa nezakladá na skutočnostiach, ktoré neboli predmetom oznámenia, a uvádza, že postupy vytýkané JCB Service sa odlišujú od ustanovení oznámených dohôd. Súd prvého stupňa oprávnene dospel k záveru, že niekoľkoročná existencia oznámenia nemá vplyv na zákonnosť konania o porušení založenom na iných skutočnostiach, ktoré neboli oznámené.

88 Napokon pokiaľ ide o pokutu uloženú Komisiou JCB Service, z tohto rozhodnutia jednoznačne vyplýva a najmä z jeho dvesto dvadsiateho siedmeho a dvesto dvadsiateho ôsmeho odôvodnenia, že dohody z 1973, ktoré boli oznámené v súlade s formálnymi požiadavkami nariadenia č. 27, boli vylúčené z posudzovania Komisie pri stanovení výšky pokuty.

89 Z vyššie uvedeného vyplýva, že druhý dôvod uvedený JCB Service je potrebné zamietnuť, a teda vyhlásiť prvú časť toho dôvodu za neopodstatnenú.

O druhej časti

90 Je potrebné upresniť, že Súd prvého stupňa v bode 50 napadnutého rozsudku pripomenul, že prezumpcia neviny je súčasťou právneho poriadku Spoločenstva a vzťahuje sa na konania o porušení pravidiel hospodárskej súťaže týkajúce sa podnikov, ktoré môžu vyústiť do uloženia pokút alebo penále (rozsudky z 8. júla 1999, Hüls/Komisia, C-199/92 P, Zb. s. I-4287, body 149 a 150, ako aj Montecatini/Komisia, C-235/92 P, Zb. s. I-4539, body 175 a 176).

91 Na základe tejto judikatúry Súd prvého stupňa v bode 53 napadnutého rozsudku uviedol, že samotná skutočnosť, že Komisia prijala dve po sebe nasledujúce oznámenia o výhradách, nemôže stačiť na určenie, že prezumpcia neviny bola porušená.

92 V tom istom bode Súd prvého stupňa dodal, že všeobecná prezumpcia viny daného podniku môže byť prípadne pripísaná Komisii, iba ak skutkové závery, ktoré uviedla v spornom rozhodnutí, neboli podopreté dôkazmi, ktoré predložila.

93 Ale vzhľadom na existenciu správy riaditeľa oddelenia predajov zo 16. mája 1995 zaslanej riadiacim pracovníkom spoločností skupiny JCB, ktorá uvádza, že zákaz paralelných dovozov je v rozpore s rozhodnutiami Komisie a judikatúrou Súdneho dvora, Súd prvého stupňa konštatoval v bode 54 napadnutého rozsudku, že JCB Service nemôže tvrdiť, že nepoznal požiadavky práva Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže, o čom svedčí napokon aj oznámenie týchto dohôd vstupom Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska do Spoločenstva.

94 V tom istom kontexte vo vzťahu k listu Berkeley JCB adresovanému 13. apríla 1995 JCB Sales Súd prvého stupňa uviedol v bode 55 napadnutého rozhodnutia, že táto korešpondencia obsahuje veľa žiadostí namierených voči koncesionárovi jednak zo strany konečných spotrebiteľov a tiež zo strany obchodných zástupcov, dodajúc, že za predpokladu, že Komisia sa dopustila chybného výkladu tejto časti vety tým, že uviedla v napadnutom rozhodnutí, že boli určené zahraničným konečným spotrebiteľom a ich riadne splnomocneným obchodným zástupcom, pričom táto prípadná nepresnosť nepreukazovala sama osebe zaujatosť, ale poukazovala skôr na zlé pochopenie dokumentu.

95 Okrem iného Súd prvého stupňa uviedol v bode 56 napadnutého rozsudku vo vzťahu k rozsudku cour d'appel de Paris z 8. apríla 1998 a rozsudku tribunal de commerce de Nîmes z 22. júna 1999, že skutočnosť, že sťažovateľ sa v konaní

o uplatnení nariadenia č. 17 mohol prípadne správať odsúdeniahodne, za čo bol odsúdený súdnym rozhodnutím, nemá vplyv na skutočnosť porušení zistených vo vzťahu k JCB Service, ktoré sú odlišné.

96 Napokon, čo sa týka nahrávky stretnutia konaného 6. novembra 1996 v priestoroch koncesionára Watling JCB medzi zástupcami GR „Hospodárska súťaž" a zodpovednými pracovníkmi tohto koncesionára, Súd prvého stupňa v bode 58 napadnutého rozsudku uviedol, že z popisu vzťahov v skupine JCB jedným z jej koncesionárov podaného na stretnutí nemožno jasne určiť žiadnu skutočnosť, ktorá by bola záporným alebo kladným dôkazom nezákonnej povahy praktík distribučnej siete. Podľa Súdu prvého stupňa nie je možné uviesť, že Komisia zamietla dokument pri posudzovaní dôkazov o porušení s cieľom odstrániť dôkaz svedčiaci v prospech.

97 Podľa JCB Service napadnutý rozsudok poškodzuje prezumpciu neviny, ktorá predpokladá, že každá oprávnená pochybnosť, pokiaľ ide o dôkazy musí byť v prospech obvineného. Vo vzťahu k tomu sa podľa odvolateľa Súd prvého stupňa dopustil zjavného nesprávneho posúdenia tým, že porušil svoju povinnosť zohľadniť určité dôkazy, ktoré JCB Service predložil, a preskúmať ich v kontexte iných dôkazov tak, aby sa mohol oprieť o solídne, presné a koherentné dôkazy. Okrem toho Súd prvého stupňa podľa JCB Service neoprávnene zamietol alebo neuznal dôkazy, ktoré potvrdzovali porušenie prezumpcie neviny zo strany Komisie.

98 JCB Service po prvé tvrdí, že nesprávny postup v danej veci vydaním dvoch oznámení o výhradách poukazuje na zaujatosť Komisie, a teda namietanie porušenia prezumpcie neviny je dôvodné. Za týchto podmienok JCB Service v podstate tvrdí,

že Súd prvého stupňa nesprávne konštatoval v bode 53 napadnutého rozsudku, že samotná skutočnosť, že Komisia prijala dve po sebe idúce oznámenia o výhradách, nepostačuje na určenie, že v danom prípade nebola dodržaná prezumpcia neviny.

99 Vo vzťahu k tomu je potrebné uviesť, že vydanie oznámenia o výhradách Komisiou nie je možné v žiadnom prípade považovať za dôkaz prezumpcie viny dotknutého podniku. V opačnom prípade začatie akéhokoľvek konania v tejto oblasti by potenciálne mohlo ohroziť prezumpciu neviny.

100 Okrem iného je potrebné pripomenúť, že prvé oznámenie o výhradách nezohľadňovalo oznámenie z roku 1973, na čo JCB Service poukázal 6. júla 1998 vo svojich písomných pripomienkach ako odpoveď na toto oznámenie, potom počas vypočutia službami Komisie 16. októbra 1998. V tomto kontexte a s cieľom napraviť nedostatky prvého oznámenia Komisia prijala v nadväznosti na vyjadrenia JCB Service druhé oznámenie o výhradách.

101 Z toho vyplýva, že rozdielne od tvrdení JCB Service v danom prípade vydanie dvoch po sebe nasledujúcich oznámení o výhradách v kontexte uvedenom v predchádzajúcom bode nepredstavuje v žiadnom prípade porušenie prezumpcie neviny.

102 Je preto potrebné prvý dôvod uvedený JCB Service zamietnuť ako neopodstatnený.

103 Po druhé JCB Service vytýka Súdu prvého stupňa, že nesankcionoval posúdenie Komisie založené na interných dokumentoch JCB Service, konkrétne na správe zo 16. mája 1995, liste z 13. apríla 1995 Berkeley JCB adresovanom JCB Sales a zápisnici zo stretnutia s Watling JCB, ktoré sa konalo 6. novembra 1996. Podľa JCB Service Komisia posúdila tieto dokumenty zaujato, zanedbajúc dôkazy v prospech odvolateľa a prezumujúc jeho vinu.

104 V tomto kontexte JCB Service tiež uvádza, že Súd prvého stupňa nesprávne podľa vzoru Komisie zamietol alebo nerešpektoval určité rozhodnutia súdnych orgánov alebo vnútroštátnych orgánov, ktoré poukazovali na platnosť dohôd, ktoré JCB Service uzavrel, ako aj na platnosť ich uplatňovania, konkrétne rozhodnutia: a) cour d'appel de Paris z 8. apríla 1998; b) tribunal de commerce de Nîmes z 22. júna 1999; c) conseil français de la concurrence z 20. júla 2001 a d) írskeho protimonopolného úradu z 22. septembra 1994.

105 Je potrebné vopred konštatovať, že aj napriek tomu, že sa formálne odvoláva na chyby v posúdení a odôvodnení, JCB Service sa v podstate snaží spochybniť posúdenie skutkového stavu vykonané Súdom prvého stupňa a predovšetkým spochybniť dôkaznú hodnotu určitých skutočností a dokumentov, ktoré viedli Súd prvého stupňa k záveru, že Komisia nebola voči nemu zaujatá.

106 Vzhľadom na to je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry z článku 225 ES a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora v tejto súvislosti vyplýva, že len Súd prvého stupňa má právomoc jednak zistiť skutkový stav, okrem prípadu, keď by vecná nesprávnosť jeho zistení vyplývala z dokumentov v spise, ktoré mu boli predložené, jednak tento skutkový stav posúdiť. Pokiaľ Súd prvého stupňa zistil alebo posúdil skutkový stav, Súdny dvor má na základe článku 225 ES právomoc preskúmať právnu kvalifikáciu tohto skutkového stavu a právnych následkov, ktoré z neho vyvodil Súd prvého stupňa (pozri najmä rozsudok zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia, C-185/95 P, Zb. s. I-8417, bod 23, a zo 6. apríla 2006, General Motors/Komisia, C-551/03 P, Zb. s. I-3173, bod 51).

107 Okrem toho z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že Súdny dvor nemá právomoc vysloviť sa ku skutočnostiam a v zásade ani nemôže preskúmavať dôkazy, ktoré Súd prvého stupňa považoval za preukazujúce tieto skutočnosti. Keďže tieto dôkazy boli získané v súlade s právom a boli rešpektované všeobecné zásady práva a procesné pravidlá v oblasti dôkazných prostriedkov, prináleží iba Súdu prvého stupňa posúdiť dôkaznú silu prvkov, ktoré mu boli predložené. Toto posúdenie teda nepredstavuje s výhradou skreslenia týchto prvkov právnu otázku predloženú na preskúmanie Súdnym dvorom (pozri rozsudky Baustahlgewebe/Komisia, už citovaný, bod 24; zo 14. júla 2005, Rica Foods/Komisia, C-40/03 P, Zb. s. I-6811, bod 60; General Motors/Komisia, už citovaný, bod 52, a z 18. mája 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia, C-397/03 P, Zb. s. I-4429, bod 85).

108 Je tiež potrebné pripomenúť, že také nesprávne posúdenie musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov (rozsudok General Motors/Komisia, už citovaný, bod 54).

109 Je nutné konštatovať, že posúdenie Súdu prvého stupňa uvedené v bodoch 54 až 59 napadnutého rozsudku predstavuje posúdenie skutočnosti, ktoré nemôže byť spochybňované v rámci odvolania, pretože JCB Service nepreukázal, že Súd prvého stupňa nesprávne posúdil dôkazy, ktoré mu boli predložené. Súd prvého stupňa sa obmedzil na skúmanie, či nakladanie Komisie s týmito dôkazmi mohlo byť považované za zaujaté, pričom dospel napokon k záveru, že to tak v danom prípade nebolo.

110 Je preto potrebné tieto prvé tvrdenia uvádzané JCB Service v rámci druhého dôvodu zamietnuť ako neprípustné.

111 JCB Service sa tiež odvoláva v rámci prvého dôvodu na rozhodnutie conseil français de la concurrence z 20. júla 2001 a na rozhodnutie írskeho protimonopolného úradu z 22. septembra 1994, ktoré boli v jeho prospech.

112 Pokiaľ ide o prvé z citovaných rozhodnutí, za predpokladu, že sa možno na ne v danom prípade odvolávať, je nutné konštatovať, že boli vydané až po spornom rozhodnutí. Nemôže preto samotné spochybniť zákonnosť napadnutého rozsudku a ani sporného rozhodnutia.

113 Pokiaľ ide o citované rozhodnutie írskeho protimonopolného úradu, je potrebné uviesť, že sa naň neodvolávalo pred Súdom prvého stupňa v kontexte porušenia prezumpcie neviny.

114 Za týchto podmienok by znamenalo, že ak sa účastníkovi povolí predložiť žalobný dôvod po prvýkrát v konaní pred Súdnym dvorom, ktorý nebol predložený v konaní pred Súdom prvého stupňa, povolí sa mu predložiť Súdnemu dvoru, ktorý má obmedzené právomoci v odvolacom konaní, vec širšiu, ako bola tá, ktorou sa zaoberal Súd prvého stupňa. V rámci odvolacieho konania je právomoc Súdneho dvora obmedzená na posúdenie právnych riešení žalobných dôvodov pojednávaných pred Súdom prvého stupňa (pozri rozsudok z 30. marca 2000, VBA/VGB a i., C-266/97 P, Zb. s. I-2135, bod 79).

115 Tvrdenia JCB Service založené na rozhodnutí írskeho protimonopolného úradu musia byť preto zamietnuté ako neprípustné.

116 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je dôvodné zamietnuť druhý dôvod uvádzaný JCB Service ako neprípustný.

117 V poslednom rade JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa neuznal v napadnutom rozsudku niektoré dôkazy, ktoré preukazovali porušenie prezumpcie neviny, konkrétne faxovú správu z 2. júna 1997 a vyjadrenia marektingového riaditeľa JCB Sales z 26. januára 1996.

118 Pokiaľ ide o vyjadrenie z 26. januára 1996, je potrebné uviesť, že tak ako v citovanom rozhodnutí írskeho protimonopolného úradu, aj na toto vyjadrenie sa tiež neodvolávalo pred Súdom prvého stupňa v kontexte porušenia prezumpcie neviny, a teda ako vyplýva z bodu 114 tohto rozsudku, žalobný dôvod založený na tomto vyjadrení je potrebné zamietnuť ako neprípustný.

119 Čo sa týka faxu z 2. júna 1997 zaslaného úradníkom GR IV predstaviteľovi Central Parts, ktorý mal údajne preukazovať zámer Komisie zbierať dôkazy v neprospech JCB Service, je potrebné konštatovať, že v každom prípade tvrdenia založené na faxových správach nie sú spôsobilé preukázať, že Súd prvého stupňa nesprávne posúdil dôkazy, ktoré mu boli predložené.

120 Vo vzťahu k tomu je potrebné dodať, že táto faxová správa bola zaslaná predstaviteľovi sťažovateľa, Central Parts, 2. júna 1997, teda viac ako šesť mesiacov po inšpekcii vykonanej službami Komisie 5. novembra 1996 v priestoroch spoločností skupiny JCB a jeho koncesionárov v Spojenom kráľovstve. Za týchto okolností skutočnosť, že úradník Komisie, ktorý sa podľa tvrdení JCB Service zúčastnil šetrenia vo veci sťažnosti Central Parts, môže mať názor, že treba zaradiť túto sťažnosť alebo začať konanie o porušení, nemôže viesť k záveru, že služby Komisie konali vo veci zaujato, a teda k záveru, že bola porušená prezumpcia neviny.

121 Z predchádzajúcich tvrdení vyplýva, že Súd prvého stupňa oprávnene dospel v bode 60 napadnutého rozsudku k záveru, že z postupu v správnom konaní nevyplýva, že Komisia urobila výklad jednostranne a vyhýbavo a nepreukázal zaujatosť vo vzťahu k odvolateľovi.

122 Z toho vyplýva, že je nutné posledný dôvod uvádzaný JCB Service a druhú časť tohto dôvodu, a teda aj prvý dôvod v celom rozsahu zamietnuť ako neprípustný a čiastočne neopodstatnený.

O druhom dôvode

123 Tento druhý dôvod sa delí na dve časti. JCB Service tvrdí na jednej strane, že Súd prvého stupňa porušil článok 81 ods. 1 ES, a na druhej strane, že porušil článok 81 ods. 3 ES tým, že zamietol zrušenie sporného rozhodnutia, ktoré zamietlo žiadosť JCB Service o udelenie výnimky z roku 1973. Každá z týchto dvoch častí uvádza osobitné dôvody.

O prvej časti

124 JCB Service vytýka Súdu prvého stupňa, že sa dopustil právneho omylu, pokiaľ ide jednak o prvý prvok porušenia uvedený v článku 1 písm. a) sporného rozhodnutia, týkajúci sa obmedzení pasívnych predajov koncesionármi skupiny JCB usadenými v Spojenom kráľovstve, Írsku a Francúzsku neautorizovaným predajcom, konečným spotrebiteľom alebo koncesionárom mimo výlučnej územnej oblasti, najmä do iných členských štátov, a na druhej strane o druhý prvok porušenia uvedený v tom istom článku písm. b) tohto rozhodnutia a týkajúci sa obmedzení zásobovacích zdrojov stanovených koncesionárom usadeným vo Francúzsku a v Taliansku a zakazujúcich vzájomné dodávky medzi nimi.

— O prvom prvku porušenia týkajúcom sa obmedzení pasívnych predajov koncesionárov usadených v Spojenom kráľovstve, Írsku a Francúzsku

125 Pokiaľ ide po prvé o Spojené kráľovstvo, Súd prvého stupňa v bode 86 napadnutého rozsudku uviedol, že oznámené dohody týkajúce sa koncesionárov a hlavných predajcov dotknutého členského štátu v ich upravenom znení z roku 1975 obsahujú ustanovenie 4. Toto ustanovenie stanovujúce zákaz predaja neautorizovaným obchodným zástupcom neobsahovalo všeobecný zákaz predaja konečným predajcom a ani autorizovaným obchodným zástupcom mimo zverenej územnej oblasti. Komisia ho však vyložila ako ustanovenie obsahujúce všeobecný zákaz predajov mimo územnej oblasti.

126 Vo vzťahu k tomu a po preskúmaní rôznych dokumentov v bode 88 napadnutého rozsudku, konkrétne listu Watling JCB adresovaného 26. októbra 1992 tajomníkovi „Queen's Award Office", listu Berkeley JCB adresovaného 13. apríla 1995 JCB Sales, listu TC Harrison JCB z 21. novembra 1995 a listu Gunn JCB adresovaného JCB Sales, Súd prvého stupňa konštatoval, že uvedené dokumenty svorne preukazovali, že koncesionári dospeli k názoru, že ich dohody s JCB ich zaväzovali k obchodným praktikám obmedzujúcim súťaž, a následne sa začali aj tak správať. Okrem iného Súd prvého stupňa upresnil, že nad rámec obmedzenia predaja neautorizovaným obchodným zástupcom, obsiahnutého v ustanovení 4 predmetnej dohody, koncesionári sa správali tak, ako by boli podriadení všeobecnému zákazu predaja mimo ich územnej oblasti, najmä pokiaľ ide o vývoz.

127 Na základe týchto konštatovaní Súd prvého stupňa v bode 89 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že v Spojenom kráľovstve sa uplatňovali obmedzujúce postupy odlišné od obsahu oznámených dohôd a teda že prvý prvok porušenia týkajúci sa obmedzení pasívnych predajov bol preukázaný.

128 JCB Service tvrdí, že po zjavne chybnej analýze skutkových okolností sa Súd prvého stupňa dopustil právneho omylu tým, že sankcionoval povinnosť koncesionára

neuskutočňovať veľkopredaj s cieľom predaja neautorizovaným koncesionárom, uvedenú v ustanovení 4 predmetnej dohody.

129 Je potrebné vopred konštatovať, že vo svojom dôvode sa JCB Service obmedzuje na všeobecné spochybnenie posúdenia skutkového stavu a dôkazov, ktoré vykonal Súd prvého stupňa v bode 88 napadnutého rozsudku, ako aj záveru, ktorý je uvedený v bode 89 toho istého rozsudku, tvrdiac v podstate, že Súd prvého stupňa mal dospieť k opačnému záveru vzhľadom na skutkové okolnosti daného prípadu. JCB Service však neuvádza žiadny seriózny argument umožňujúci dospieť k záveru, že Súd prvého stupňa nesprávne posúdil obsah spisového materiálu, ktorý mu bol predložený, a dopustil sa právneho omylu.

130 Za týchto podmienok a v súlade s judikatúrou citovanou v bodoch 106 až 108 tohto rozsudku je nutné zamietnuť prvé tvrdenie prvého dôvodu ako neprípustné.

131 Po druhé, pokiaľ ide o Írsko, Súd prvého stupňa v bode 90 napadnutého rozsudku uviedol, že oznámené typizované dohody neobsahovali ustanovenie zakazujúce veľkopredaj neautorizovaným obchodným zástupcom takej povahy, ako bolo ustanovenie skúmané v súvislosti so Spojeným kráľovstvom, ale že dohoda uzavretá v roku 1992 medzi JCB Sales a Earthmover Commercial Industrial (ECI) JCB, jeho koncesionárom pre Írsko, obsahovala ustanovenie 4 týkajúce sa veľkopredajov, ktoré bolo obdobné s ustanovením 4 dohôd týkajúcich sa koncesionárov a hlavných predajcov v Spojenom kráľovstve. Podľa tohto bodu napadnutého rozsudku predmetná dohoda nebola oznámená.

132 Vo vzťahu k tomu a po preskúmaní rôznych dokumentov, na ktorých Komisia založila svoje rozhodnutie, konkrétne faxová správa JCB Sales adresovaná 31. januára 1995 JCB SA a dve iné faxové správy ECI JCB adresované 31. januára a 30. marca 1995 JCB Sales, Súd prvého stupňa v bode 92 napadnutého rozsudku uviedol, že

v kontexte zmluvných dojednaní, ktoré sú v danom prípade zhodné s tými uplatňovanými v Spojenom kráľovstve, ale ktoré neboli oznámené, skutočnosti, ktoré mu boli predložené podporené všeobecným obmedzujúcim sa správaním, pokiaľ ide o predaje mimo územnej oblasti v rámci distribučnej siete skupiny JCB, vykazujú prvky porušenia, konkrétne stanovené obmedzenia pasívnych predajov mimo územnú oblasť.

133 JCB Service tvrdí, že opačne, ako to vyplýva z bodov 90 a 91 napadnutého rozsudku, ustanovenie 4 distribučnej dohody týkajúcej sa Írska neporušuje článok 81 ES. Vo vzťahu k tomu sa odvoláva na to, že zákaz predaja obsiahnutý v dohode uzavretej v roku 1992 s koncesionármi a predajcami v Írsku je formulovaný rovnako ako ustanovenie 4 znení dohôd týkajúcich sa Spojeného kráľovstva. Vzhľadom na skutočnosť, že Súd prvého stupňa v bode 86 napadnutého rozsudku uviedol, že toto ustanovenie týkajúce sa dohôd uplatňovaných v Spojenom kráľovstve neporušuje článok 81 ES, nie je dôležité, že dohoda týkajúca sa Írska obsahujúca rovnaké ustanovenie nebola oznámená Komisii. Okrem iného JCB Service tvrdí, že dokumenty uvedené v bode 92 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa posúdil zjavne nesprávne.

134 Je potrebné konštatovať na jednej strane, že odlišne od tvrdenia JCB Service Súd prvého stupňa neuviedol v bode 86 napadnutého rozsudku, že ustanovenie 4 znení dohôd s koncesionármi a s predajcami v Spojenom kráľovstve nepredstavuje problém vo vzťahu k článku 81 ods. 1 ES. Súd prvého stupňa uviedol, že napriek skutočnosti, že dohoda uplatňovaná v Spojenom kráľovstve neobsahovala všeobecný zákaz predaja, predmetné ustanovenie bolo vykladané ako ustanovenie obsahujúce všeobecný zákaz predajov mimo územnej oblasti.

135 Na druhej strane vo vzťahu k judikatúre citovanej v bode 86 tohto rozsudku je nutné pripomenúť, že na to, aby bolo oznámenie dohody platné podľa článku 81 ES, musí sa urobiť na formulári A/B. V danom prípade je nepochybné, že dohoda z roku 1992 uzavretá JCB Service a uplatňovaná v Írsku nebola nikdy oznámená Komisii.

136 Z vyššie uvedeného vyplýva, že druhé tvrdenie prvého dôvodu uvádzaného JCB Service je nedôvodné, a musí byť preto zamietnuté.

137 Pokiaľ ide o údajné nesprávne posúdenie spisového materiálu Súdom prvého stupňa v bode 92 napadnutého rozsudku, je nutné konštatovať, že JCB Service svojím dôvodom namieta posúdenie skutkového stavu a dôkazov, ktoré vykonal Súd prvého stupňa, bez toho, aby uviedol argumenty umožňujúce dospieť k záveru, že Súd prvého stupňa nesprávne posúdil obsah spisového materiálu, ktorý mu bol predložený, a dopustil sa právneho omylu.

138 Za týchto podmienok a v súlade s judikatúrou citovanou v bodoch 106 až 108 tohto rozsudku je nutné zamietnuť toto tvrdenie ako neprípustné.

139 Po tretie, pokiaľ ide o Francúzsko, Súd prvého stupňa v bode 96 napadnutého rozsudku uviedol, že typizovaná distribučná dohoda z roku 1991 obsahuje vo svojom článku 2 ustanovenie o vzájomnej výlučnosti, ktoré zakazuje najmä koncesionárovi predávať, šíriť alebo podporovať priamo alebo nepriamo výrobky a náhradné diely skupiny JCB mimo zverenej územnej oblasti. Podľa tohto istého bodu napadnutého rozsudku táto neoznámená dohoda zakazuje aktívne predaje a svojím znením tiež zakazuje pasívne predaje mimo zverenej územnej oblasti.

140 Po preskúmaní dokumentov, o ktoré sa Komisia oprela vo svojom rozhodnutí, aby preukázala existenciu vytýkaných obmedzení, konkrétne faxovej správy JCB SA adresovanej 21. júna 1988 autorizovanému koncesionárovi, listu JCB SA adresovaného 10. januára 1995 spoločnosti Philippe MPT a listu Pinault équipement adresovaného 31. januára 1996 JCB SA, Súd prvého stupňa v bode 98 napadnutého rozsudku konštatoval, že tieto dokumenty potvrdzujú v širokom rozsahu obmedzujúce a praktiky a praktiky smerujúce k uzatváraniu trhu, ktoré sú uvedené v typizovanej distribučnej dohode.

141 Vo vzťahu k tomu JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa sledoval zjavne mylnú analýzu článku 2 dohody týkajúcej sa Francúzska tým, že uviedol toto: „zakazuje aktívne predaje a svojím znením tiež zakazuje pasívne predaje mimo zverenej územnej oblasti". Okrem iného podľa JCB Service Súd prvého stupňa uviedol zjavne irelevantné dôkazy s cieľom preukázať namietané obmedzenie.

142 Je nutné konštatovať, že sporné rozhodnutie nie je založené na tvrdenom zákaze výslovne uvedenom v koncesionárskej dohode, ale na skutočnom uplatňovaní tohto zákazu. Tento záver vyplýva zo stojedenásteho až stoštrnásteho odôvodnenia sporného rozhodnutia a, osobitne, zo sto štyridsiateho šiesteho odôvodnenia tohto rozhodnutia, v ktorom Komisia konštatovala, že „dohoda medzi skupinou JCB a jej koncesionármi, tak ako sa skutočne uplatňuje, obmedzuje alebo bráni koncesionárom predávať mimo zverenej územnej oblasti".

143 Za týchto podmienok nič nemôže spochybniť platnosť sporného rozhodnutia. Z toho vyplýva, že tvrdenie uvádzané v danom prípade JCB Service je nepoužiteľné, a preto musí byť zamietnuté.

144 Pokiaľ ide o tvrdenia JCB Service, že Súd prvého stupňa uviedol irelevantné dôkazy na preukázanie existencie porušenia, konkrétne faxovú správu JCB Service z 21. júna 1988 zaslanú autorizovanému koncesionárovi a list Pinault Equipement adresovaný 31. januára 1996 JCB SA, je potrebné konštatovať, že JCB Service opätovne spochybňuje posúdenie skutkového stavu, ktoré vykonal Súd prvého stupňa vo veci existencie zakázaných postupov, bez toho, aby preukázal nesprávne posúdenie dôkazov.

145 To isté tiež platí, pokiaľ ide o paralelné vývozy na celom dotknutom geografickom trhu, v prípade tvrdenia, že Súd prvého stupňa v bodoch 106 a 107 napadnutého

rozsudku nesprávne posúdil dokumenty, ktoré preskúmaval, konkrétne list JCB Sales adresovaný 2. júna 1992 Watling JCB a dve faxové správy nemeckej dcérskej spoločnosti JCB Germany z 11. a 15. mája 1995.

146 V bode 107 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa oprávnene tvrdil bez toho, aby nesprávne posúdil, že predmetné dokumenty preukazovali, že JCB Service uskutočňoval politiku delenia územných oblastí svojich koncesionárov a národných trhov, ktorá vedie k všeobecnému zákazu predaja mimo územnej oblasti nezávisle od toho, či ide o paralelné vývozy mimo jeho distribučnej siete alebo nie, a na druhej strane takéto konanie posilňuje obmedzenie pasívnych predajov.

147 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je dôvodné odmietnuť všetky tvrdenia uvádzané JCB Service, ktoré popierajú prvý prvok porušenia.

— O druhom prvku porušenia týkajúcom sa obmedzenia zásobovacích zdrojov koncesionárov usadených vo Francúzsku a v Taliansku a zákazu vzájomných dodávok medzi koncesionármi

148 Súd prvého stupňa v bode 112 napadnutého rozsudku uviedol, že pokiaľ ide o Francúzsko, článok 2 typizovanej koncesionárskej dohody stanovuje ako podstatnú podmienku tejto dohody zásobovanie výrobkami a náhradnými dielmi skupiny JCB výlučne u francúzskej dcérskej spoločnosti JCB SA a JCB Service.

149 Podľa toho istého bodu v Taliansku článok 4 koncesionárskej dohody zakazuje koncesionárom predávať alebo sa zúčastňovať priamo alebo nepriamo na predaji iných výrobkov ako výrobkov skupiny JCB, a článok 6 tejto dohody im ukladá

povinnosť zásobovať sa náhradnými dielmi alebo inými doplnkovými výrobkami skupiny JCB výlučne u JCB SpA, pokiaľ nemajú predchádzajúci písomný súhlas JCB Service, v prípadoch uvedených v týchto dvoch článkoch.

150 Po tom, čo Súd prvého stupňa uviedol, že ustanovenia vyššie uvedených dohôd majú obmedzujúci účinok, preskúmal v bode 115 napadnutého rozsudku dokumenty, na ktorých Komisia založila svoje konštatovanie porušenia vo Francúzsku, konkrétne list JCB SA adresovaný 21. júna 1996 spoločnosti Sem-Cedima, jednému z jeho koncesionárov, a list jedného koncesionára vo Francúzsku z 10. februára 1999. Podľa toho istého bodu napadnutého rozsudku tieto dokumenty potvrdzovali uskutočňovanie dohôd a obmedzení zdrojov zásobovania autorizovaných obchodných zástupcov skupiny JCB.

151 Pokiaľ ide o Taliansko, Súd prvého stupňa v bode 116 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisia pri zisťovaní, že druhý prvok porušenia je preukázaný, nevychádzala zo žiadnych iných dôkazov, ale len z ustanovení dohody, a že JCB Service tvrdil, že Komisia ho nemohla sankcionovať za ustanovenia, ktoré neboli striktne vykladané a uplatňované, bez toho, aby preskúmala a preukázala, či boli skutočne uplatnené.

152 Po tomto upresnení Súd prvého stupňa v bode 117 napadnutého rozsudku uviedol, že pre preukázanie tvrdeného porušenia nemá význam, či ustanovenia obmedzujúce hospodársku súťaž neboli striktne vykladané a uplatňované. V tom istom bode Súd prvého stupňa odkázal na judikatúru Súdneho dvora a dodal, že ak v spornom rozhodnutí neboli preskúmané účinky dohody, neznamená to samo osebe vadu tohto rozhodnutia, a upresnil, že protisúťažný cieľ alebo výsledok dohody je potrebné posudzovať alternatívne a nie kumulatívne.

153 Za týchto podmienok Súd prvého stupňa v bode 118 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že Komisia oprávnene rozhodla, že prvok porušenia týkajúci sa obmedzenia zdrojov zásobovania vzťahujúceho sa na nákup zmluvných výrobkov koncesionármi pôsobiacimi vo Francúzsku je preukázaný.

154 Vo vzťahu k tomu JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil právneho omylu porušením uplatniteľnej právnej úpravy Spoločenstva, v danom prípade nariadení Komisie č. 1983/83 a č. 67/67/EHS z 22. marca 1967 o uplatňovaní článku [81] ods. 3 Zmluvy na skupinu dohôd o výlučnej distribúcii [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES 1967, 57, s. 849). Bloková výnimka mohla byť schválená na základe nariadení č. 67/67 a č. 1983/83.

155 Je potrebné pripomenúť, že JCB Service pred Súdom prvého stupňa tvrdil, že dôvod, podľa ktorého dohody zaviedli obmedzenia zásobovacích zdrojov koncesionárov vo Francúzsku a Taliansku, ktoré ich zaväzovali zásobovať sa výlučne u príslušnej domácej dcérskej spoločnosti JCB Service a ktoré im zakazovali vzájomné dodávky medzi koncesionármi, je založený na chybnom výklade dohôd zo strany Komisie, keďže cieľom sporných ustanovení bolo len zabezpečiť, aby koncesionári predávali výrobky skupiny JCB. Okrem iného JCB Service uviedol, že Komisia nepreskúmala, či sa kritizované ustanovenia skutočne uplatňovali.

156 Je teda nutné konštatovať, že tvrdenia uvádzané JCB Service na podporu jeho dôvodu pred Súdnym dvorom sú nové, a teda neprípustné. Je potrebné pripomenúť, tak ako sa uviedlo v bode 114 tohto rozsudku, že právomoc Súdneho dvora je obmedzená na posúdenie právnych riešení žalobných dôvodov prejednávaných pred Súdom prvého stupňa.

157 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že je potrebné zamietnuť tvrdenia JCB Service smerujúce k spochybneniu druhého prvku porušenia, a teda zamietnuť prvú časť druhého žalobného dôvodu ako čiastočne neprípustnú a čiastočne neopodstatnenú.

O druhej časti

158 Súd prvého stupňa v prvom rade v bode 160 napadnutého rozsudku uviedol, že zo sporného rozhodnutia Komisie vyplýva, že zamietla žiadosť o udelenie výnimky z roku 1973 z dôvodu, že preskúmanie tejto žiadosti vyžadovalo celkové posúdenie distribučného systému skupiny JCB, ktoré nebolo možné vzhľadom na neúplnosť oznámenia a z dôvodu, že dohody a praktiky skupiny JCB obsahovali obmedzenia hospodárskej súťaže a nespĺňali kumulatívne podmienky podľa článku 81 ods. 3 ES na udelenie výnimky. Podľa Súdu prvého stupňa táto žiadosť obsahovala iba typizované dohody týkajúce sa Írska, Švédskeho kráľovstva a britských Normandských ostrovov a podal ju JCB Sales.

159 Po tomto upresnení Súd prvého stupňa v bode 161 napadnutého rozsudku uviedol, že účastníci konania pred ním prejednali všeobecnú otázku, či distribučný systém skupiny JCB mohol byť predmetom rozhodnutia podľa článku 81 ods. 3 ES a že táto otázka bola rozobraná v dvesto prvom a dvestodvadsiatom druhom odôvodnení sporného rozhodnutia.

160 Dodal, že výnimka však mohla byť v každom prípade udelená iba pre riadne oznámenú dohodu, pre ktorú bola žiadaná, a že vzhľadom na to, návrh JCB Service smeroval k zrušenie článku 2 sporného rozhodnutia, ktorý zamieta žiadosť podanú v roku 1973. Na účely posudzovania dôvodnosti žiadosti o udelenie výnimky je podľa Súdu prvého stupňa potrebné zohľadniť iba dohody uvedené v bode 160 napadnutého rozsudku bez toho, aby Súd prvého stupňa musel skúmať, či takáto výnimka mohla byť udelená pre všetky dohody predložené Komisii skupinou JCB.

161 Po druhé po tom, čo Súd prvého stupňa v bode 164 napadnutého rozsudku konštatoval, že dohoda nemohla patriť do režimu blokovej výnimky podľa nariadenia

Komisie (EHS) č. 123/85 z 12. decembra 1984 o uplatňovaní článku [81] ods. 3 Zmluvy na skupinu dohôd o predaji a servise motorových vozidiel (Ú. v. ES L 15, 1985, s. 16), nahradeného nariadením č. 1475/95, preskúmal, či dotknutá dohoda mohla byť predmetom individuálnej výnimky podľa článku 81 ods. 3 ES.

162 Vo vzťahu k tomu Súd prvého stupňa v bode 165 napadnutého rozsudku uviedol, že takáto možnosť existuje v prípade, ak dotknuté dohody alebo postupy prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie výrobkov alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, a pokiaľ umožňujú spotrebiteľom primerane sa podieľať na z toho plynúcich výhodách, neukladajú dotknutým podnikom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov, a neumožňujú podnikom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti dotknutých výrobkov. Okrem toho v tomto istom bode napadnutého rozsudku upresnil, že Komisia v spornom rozhodnutí uviedla, že kombinácia selektivity a výlučnosti, ktorá je vlastná distribučnému systému skupiny JCB, so sebou prináša kumuláciu obmedzení, ktoré nie sú nevyhnutné, bez toho, aby tieto obmedzenia boli najmä pre spotrebiteľa vyvážené prospešnými účinkami.

163 Podľa bodu 166 napadnutého rozsudku sa však JCB Service obmedzuje na všeobecné tvrdenie, že distribučné dohody spĺňali podmienky nevyhnutné na udelenie výnimky, bez toho, aby konkrétne uviedol, aké výhody dotknutá dohoda priniesla, aby mohla byť predmetom takéhoto rozhodnutia. Okrem toho podľa toho istého bodu napadnutého rozsudku JCB Service iba tvrdí, že táto dohoda nie je pre spotrebiteľov nevýhodná a že Komisia nepreukazuje, že z nej nevyplývajú žiadne nevýhody, ale neuvádza nikde výhody a odôvodnenia stanovených obmedzení.

164 Napokon, pokiaľ ide rozhodnutia Komisie o udelení individuálnych výnimiek v prípade distribučných systémov kombinujúcich výlučnosť a selektivitu, na ktoré sa

JCB Service odvoláva na podporu svojho dôvodu, konkrétne rozhodnutie Komisie 75/73/EHS z 13. decembra 1974 týkajúce sa konania podľa článku [81] Zmluvy ES (IV/14.650 — Bayerische Motoren Werke AG) (Ú. v. ES L 29, 1975, s. 1, ďalej len „rozhodnutie BMW") a rozhodnutie Komisie 85/559/EHS z 27. novembra 1985 týkajúce sa konania podľa článku [81] Zmluvy ES (IV/30.846 — Ivoclar) (Ú. v. ES L 369, s. 1, ďalej len „rozhodnutie Ivoclar"), ako aj oznámenie Komisie 93/C 275/03 podľa článku 19 ods. 3 nariadenia č. 17 — Vec č. IV/34.084 — Sony España SA (Ú. v. ES C 275, 1993, s. 3), Súd prvého stupňa v bode 167 napadnutého rozsudku konštatoval, že rozhodnutia prijaté v týchto veciach nie je možné použiť na distribučný systém skupiny JCB.

165 Podľa toho istého bodu napadnutého rozsudku v prípade rozhodnutia BMW neboli aktívne predaje mimo územnej oblasti zakázané, a teda ani pasívne predaje v rámci siete. Pokiaľ ide o distribučný systém Ivoclar-u, Komisia od neho neskôr požadovala, aby sa rozhodol medzi výlučným alebo selektívnym modelom. Napokon Sony España obsahovala iba jeden obmedzujúci prvok spoločný s distribučným systémom skupiny JCB.

166 Na základe vyššie uvedeného Súd prvého stupňa v bode 168 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že JCB Service nepreukázal, že jeho dohoda môže patriť do režimu blokovej výnimky podľa nariadenia č. 123/85, tak ako bolo nahradené nariadením č. 1475/95, a ani nepreukázal, že mohla byť predmetom rozhodnutia o udelení individuálnej výnimky podľa článku 81 ods. 3 ES.

167 JCB Service po prvé tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil zjavného nesprávneho právneho posúdenia rozsahu požadovanej individuálnej výnimky tým, že sa obmedzil, ako vyplýva z bodu 161 napadnutého rozsudku, na preskúmanie žiadosti o udelenie výnimky iba na jednu z oznámených dohôd.

168 Je potrebné uviesť, že po upresnení v sto deväťdesiatom siedmom až dvestom odôvodnení, že nie je možné udeliť žiadnu blokovú výnimku podľa nariadení č. 1983/83, č. 1475/95 a č. 2790/1999, Komisia preskúmala následne podľa článku 4 ods. 1 nariadenia č. 17, či je možné udeliť individuálnu výnimku na základe článku 81 ods. 3 ES.

169 Po tom, čo pripomenula v dve stodruhom odôvodnení sporného rozhodnutia, že vo veci obmedzujúcich dohôd alebo zosúladených postupov, ktoré neboli oznámené, nie je možné prijať žiadne rozhodnutie podľa článku 81 ods. 3 ES, Komisia preskúmala v dvesto siedmom až dvesto dvadsiatom odôvodnení tohto rozhodnutia, či boli splnené kumulatívne podmienky vyššie uvedeného článku, pokiaľ ide o platné dohody a zosúladené postupy.

170 Komisia po tom, čo v dvesto dvadsiatom prvom odôvodnení sporného rozhodnutia konštatovala, že to tak v danom prípade nie je, dospela v ďalšom odôvodnení k záveru, že nie je možné udeliť žiadnu výnimku, aj keby JCB Service oznámil svoje dohody, tak ako sa uplatňovali.

171 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia preskúmala vo veci uplatnenia článku 91 ods. 3 ES všetky platné dohody a zosúladené postupy. Súd prvého stupňa nespochybnil posúdenie Komisie. Za týchto podmienok sa tvrdenie založené z uvedenia v bode 161 napadnutého rozsudku jedinej dohody týkajúcej sa Írska, Švédska a britských Normandských ostrovov musí zamietnuť.

172 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prvý dôvod uvádzaný JCB Service sa musí zamietnuť.

173 JCB Service po druhé poukazuje na rozpor v rozsudku týkajúci sa zamietnutia jeho žiadosti o udelenie výnimky.

174 Na jednej strane Súd prvého stupňa v bodoch 133, 145 a 154 napadnutého rozsudku uviedol, že sa nepreukázali tieto tri porušenia:

— určovanie zliav a predajných cien uplatňovaných koncesionármi usadenými v Spojenom kráľovstve a vo Francúzsku,

— stanovenie poplatkov z popredajného servisu z predajov uskutočnených koncesionármi usadenými v Spojenom kráľovstve do iných členských štátov podľa taríf stanovených JCB Service a

— zastavenie „Multiple Deal Trading Support" obchodným zástupcom v Spojenom kráľovstve v prípade predajov mimo územnej oblasti, ktorá podmieňovala odmenu koncesionárov geografickým určením predajov.

175 Na druhej strane Súd prvého stupňa potvrdil zamietnutie žiadosti o udelenie výnimky tým, že v napadnutom rozsudku vychádzal z dvesto prvého až dvesto dvadsiateho druhého odôvodnenia sporného rozhodnutia, ktoré sa podľa JCB Service týka týchto troch prvkov porušenia.

176 Je potrebné konštatovať, že Súd prvého stupňa v bodoch 160 až 169 napadnutého rozsudku preskúmal, či analýza Komisie týkajúca sa žiadosti o udelenie individuálnej výnimky JCB Service bola opodstatnená.

177 Vo vzťahu k tomu je nutné najprv uviesť, že v dvesto deväťdesiatom odôvodnení sporného rozhodnutia sa Komisia odvolala na skutočnosť, že spojenie výlučného územného zastúpenia a zákazu predaja neautorizovaným koncesionárom, ktorí môžu konkurovať koncesionárom, ako aj výlučného nákupu náhradných dielov pre koncesionárov bráni a obmedzuje rozvoj trhu v oblasti údržby, opravy a ponuky náhradných dielov za optimálnych bezpečnostných podmienok, ktorý je odlišný od trhu v oblasti predaja nových strojov. V tom istom odôvodnení dodala, že vzhľadom na miestnu obchodnú silu, ktorú majú koncesionári, pokiaľ ide o dodávky vo veľmi krátkych lehotách, toto spojenie prevažuje nad výhodami pre spotrebiteľa vzhľadom najmä na veľký podiel rýpadiel na trhu, ktorý má JCB Service.

178 V dvesto štrnástom a dvesto pätnástom odôvodnení sporného rozhodnutia Komisia uviedla, že v systéme výlučnej distribúcie musia byť povolené pasívne predaje, aby sa zabránilo tomu, že nevýhody v hospodárskej súťaži prevážia nad výhodami a že v rámci spoločného trhu nemohlo byť spojenie výlučného územného zastúpenia, obmedzenie aktívnych a pasívnych predajov, ako aj selektívnej distribúcie vo vnútri skupiny JCB považované za nevyhnutné pre zlepšenie distribúcie stavebných strojov a strojov pre zemné práce, v rámci ktorých má skupina JCB 45 %-ný podiel na trhu Spoločenstva, pokiaľ ide o rýpadlá. Osobitne Komisia upresnila, že na rozdiel od motorových vozidiel, sa tieto stroje väčšinou používajú v menších geografických územiach a nejazdia na dlhšie vzdialenosti a na rôzne miesta.

179 Napokon v dvesto osemnástom odôvodnení Komisia uviedla, že na zlepšenie distribúcie tým, že umožní spotrebiteľom mať prospech z prísnych bezpečnostných noriem, nie je nevyhnutné obmedzovať koncesionárom alebo konečným spotrebiteľom dodávky strojov a náhradných dielov skupiny JCB a ani zveriť výlučné územné oblasti, mimo ktorých nie je možné uskutočňovať aktívne a *a fortiori* pasívne predaje.

180 Z vyššie uvedeného vyplýva, že pri skúmaní kumulatívnych podmienok podľa článku 81 ods. 3 ES Komisia v každom prípade vychádzala zo skutočností, ktoré zakladajú dva prvé prvky porušenia uvedeného v článku 1 sporného rozhodnutia. Za týchto podmienok nie je možné spochybniť zamietnutie žiadosti o udelenie výnimky.

181 Druhú časť žalobného dôvodu uvádzaného JCB Service je preto potrebné zamietnuť.

182 JCB Service po tretie tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil chybného právneho posúdenia tým, že v bode 166 napadnutého rozsudku uviedol, že JCB Service poukázal na konkrétne výhody svojich distribučných dohôd. Z tohto dôvodu tvrdí, že predmetné výhody už boli analyzované v dvesto siedmom a dvesto ôsmom odôvodnení sporného rozhodnutia a že Súd prvého stupňa zjavne túto skutočnosť prehliadol.

183 Je potrebné vopred uviesť, že konštatovanie Súdu prvého stupňa v bode 166 napadnutého rozsudku, podľa ktorého JCB Service neuviedol presne, ktoré výhody dohoda obsahovala, aby mohla byť predmetom rozhodnutia o udelení výnimky, je nesprávne.

184 Ako vyplýva z dvesto siedmeho odôvodnenia sporného rozhodnutia, Komisia uznala, že niektoré výhody spoločné pre niektoré kategórie distribučných dohôd ako výlučná distribúcia, výlučný predaj a distribúcia motorových vozidiel je možné nájsť v spôsoboch distribúcie skupiny JCB, ktorá v skutočnosti spája jestvujúce ustanovenia do týchto troch kategórií.

185 Okrem toho v dvesto ôsmom odôvodnení sporného rozhodnutia Komisia najmä uviedla, že je správne, aby spotrebitelia mali primeraný podiel na uvedených objektívnych výhodách, a že výber koncesionárov podľa ich schopnosti zabezpečiť zákazníkom skupiny JCB vysokú kvalitu služieb, je oprávnené.

186 Napriek uvedenému je však potrebné pripomenúť, že podľa judikatúry, ak v odôvodnení rozsudku Súdu prvého stupňa došlo k porušeniu práva Spoločenstva, ale jeho výroková časť sa napriek tomu javí ako dôvodná z iných právnych dôvodov, musí byť odvolanie zamietnuté (rozsudok z 2. decembra 2004, José Martí Peix/Komisia, C-226/03 P, Zb. s. I-11421, bod 29).

187 Vo vzťahu k tom je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry na udelenie individuálnej výnimky podľa článku 81 ods. 3 ES je potrebné kumulatívne splnenie podmienok uvedených v tomto článku (pozri uznesenie z 25. marca 1996, SPO a i./Komisia, C-137/95 P, Zb. s. I-1611, bod 34).

188 Bez ohľadu však na opodstatnenosť tvrdenia JCB Service v danom prípade odvolateľ nepreukázal svojimi tvrdeniami, že konštatovanie uvedené v dvesto dvadsiatom prvom odôvodnení sporného rozhodnutia, podľa ktorého v danom prípade neboli splnené kumulatívne podmienky podľa článku 81 ods. 3 ES, je nesprávne, a teda Súd prvého stupňa sa tým, že potvrdil názor Komisie, dopustil právneho omylu.

189 Z toho vyplýva, že je potrebné zamietnuť tretiu časť dôvodu uvádzaného odvolateľom.

190 JCB Service po štvrté tvrdí, že Súd prvého stupňa nesprávne vyložil v bode 167 napadnutého rozsudku pravidlá týkajúce sa výnimiek. Podľa neho obmedzenia pasívnych predajov neexistujú, aj keď zásady stanovené vo veciach, ktoré boli predmetom rozhodnutí BMW a Ivoclar, mali byť uplatnené analogicky na daný prípad, a teda mali postačovať na udelenie požadovanej výnimky.

191 Je potrebné konštatovať, že JCB Service sa touto časťou svojho dôvodu obmedzuje na spochybnenie posúdenia skutkového stavu Súdom prvého stupňa tvrdiac, že Súd prvého stupňa mal vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutia BMW a Ivoclar dospieť k opačnému záveru ako k tomu uvedenému v bode 167 napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k tomu však JCB Service neuvádza žiadne tvrdenie umožňujúce dospieť k záveru, že Súd prvého stupňa v danom prípade nesprávne posúdil skutkový stav alebo sa dopustil právneho omylu.

192 Za týchto podmienok a podľa judikatúry citovanej v bodoch 106 až 108 tohto rozsudku je potrebné štvrtú časť dôvodu uvádzaného JCB Service zamietnuť.

193 Z vyššie uvedeného vyplýva, že je dôvodné zamietnuť aj druhú časť druhého dôvodu, ako aj tento dôvod v celom rozsahu ako čiastočne neprípustný a čiastočne neopodstatnený.

O treťom dôvode

194 Tento tretí dôvod sa delí na dve časti. Každá z týchto dvoch častí uvádza osobitné dôvody. JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa nerešpektoval článok 15 nariadenia č. 17 a vo vzťahu k tomu sa odvoláva na jednej strane na porušenie niektorých základných zásad, na druhej strane na porušenie pravidiel týkajúcich sa stanovenia výšky uloženej pokuty.

O prvej časti

195 Po prvé Súd prvého stupňa uviedol v bode 176 napadnutého rozsudku, že Komisia nemohla z dôvodu dohôd oznámených v roku 1973 a 1975 uložiť JCB Service pokutu bez toho, aby porušila článok 15 ods. 5 písm. a) nariadenia č. 17. Podľa odvolateľa mala byť zákonnosť sporného rozhodnutia skúmaná jedine vo vzťahu k prvkom porušenia, ktorých sa oznámenie týkalo a ktoré Súd prvého stupňa považoval za preukázané. Ide na jednej strane o prvý prvok porušenia týkajúci sa obmedzení pasívnych predajov uvedených v článku 1 písm. a) sporného rozhodnutia, ktoré súvisia s oznámenými dohodami pre Spojené kráľovstvo a vyplývajú z ustanovenia 4 týchto dohôd, a na druhej strane o druhý prvok porušenia súvisiaci s obmedzeniami zásobovacích zdrojov uvedených v článku 1 písm. b) sporného rozhodnutia, ktorý nesúvisí podľa Súdu prvého stupňa s oznámením.

196 Za týchto podmienok Súd prvého stupňa uviedol v bode 177 napadnutého rozsudku, že ustanovenie 4 sa uplatňovalo odlišne od jeho znenia a jeho rozsah sa rozšíril na všeobecný zákaz pre koncesionárov predávať a najmä vyvážať mimo ich územnej oblasti. Súd prvého stupňa tiež upresnil, že vzhľadom na to, že praktiky vedúce k uloženiu pokuty išli nad rámec ustanovení oznámených dohôd, nedošlo k porušeniu ustanovení článku 15 ods. 5 nariadenia č. 17.

197 Vo vzťahu k tomu JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil právneho omylu, keďže pri skúmaní otázky pokuty riadne nezohľadnil porušenie zásady správneho úradného postupu s ohľadom na povinnosť Komisie prijať rozhodnutie v primeranej lehote, a na druhej strane zásady legitímnej dôvery JCB Service. List Komisie z 13. januára 1976, ako aj rozhodnutia vnútroštátnych orgánov a súdov mali podľa odvolateľa podnietiť JCB Service veriť, že existovala reálna možnosť, že na sporné dohody sa udelí požadovaná výnimka a že sa teda vyhne prípadnej pokute.

198 Pokiaľ ide o porušenie zásady správneho úradného postupu vzhľadom na povinnosť Komisie prijať rozhodnutie v primeranej lehote, je potrebné konštatovať, že týmto bodom dôvodu JCB Service v podstate vytýka Súdu prvého stupňa, že nesankcionoval skutočnosť, že Komisia udelila peňažnú pokutu bez toho, aby zohľadnila skutočnosť, že sporné rozhodnutie bolo prijaté po uplynutí primeranej lehoty.

199 Ako bolo uvedené v bodoch 77 až 79 tohto rozsudku, JCB Service sa nemôže v danom prípade domáhať zrušenia sporného rozhodnutia z dôvodu jeho prijatia po uplynutí primeranej lehoty, keďže neboli porušené jeho práva. Táto časť dôvodu musí byť preto zamietnutá.

200 Pokiaľ ide na druhej strane o porušenie zásady legitímnej dôvery, je potrebné upresniť, že touto časťou svojho dôvodu sa JCB dovoláva uplatnenia ustanovení článku 15 ods. 5 písm. a) nariadenia č. 17. Takéto tvrdenie sa však musí zamietnuť ako zjavne neopodstatnené, pokiaľ ide o dohody, ktoré neboli riadne oznámené.

201 Po druhé v odpovedi na tvrdenie JCB Service, podľa ktorého bola uložená pokuta neprimeraná, najmä v porovnaní s pokutami uloženými v rovnakom konaní podnikom ako Volkswagen a Opel [rozhodnutie Komisie 98/273/ES z 28. januára 1998 týkajúce sa konania podľa článku [81] Zmluvy ES (IV/35.733 — VW) (Ú. v. ES L 124, s. 60) a rozhodnutie Komisie z 20. septembra 2000 týkajúce sa konania podľa článku [81] Zmluvy ES (Vec COMP/36.653 — Opel) (Ú. v. ES L 59, 2001, s. 1)], Súd prvého stupňa upresnil v bode 187 napadnutého rozsudku, že nezávisle od porovnaní, ktoré mohla Komisia považovať za potrebné na stanovenie výšky pokuty uloženej JCB Service, tieto skutočnosti môžu mať iba orientačný charakter, keďže konkrétne údaje o veciach ako trhy, výrobky, krajiny, podniky a dotknuté obdobia nie sú zhodné.

202 V dôsledku toho Súd prvého stupňa v bode toho istého rozsudku dospel k záveru, že okolnosť, že výška sumy pokút uložených Volkswagen, Opel a JCB Service zodpovedá rôznym percentám ich jednotlivých obratov, v danom prípade nepoukazuje na diskriminačný prístup voči odvolateľovi.

203 Vo vzťahu k tomu JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa porušil zásadu rovnosti zaobchádzania tým, že sa nevyjadril k jeho tvrdeniu, podľa ktorého bola pokuta neprimeraná v porovnaní s pokutami uloženými za okolností porovnateľných v rozhodnutiach Volkswagen a Opel.

204 Je potrebné vopred konštatovať, že odlišne od toho, čo tvrdí JCB Service v danom prípade, Súd prvého stupňa sa v bodoch 187 a 189 napadnutého rozsudku jasne vyjadril k jeho tvrdeniam.

205 Okrem toho je potrebné uviesť, že sa JCB Service nesnaží spochybniť ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej predchádzajúca rozhodovacia prax Komisie nepredstavuje právny rámec pre pokuty v oblasti hospodárskej súťaže, a že rozhodnutia týkajúce sa iných vecí majú orientačný charakter, pokiaľ ide o existenciu diskriminácie.

206 Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvody uvádzané JCB Service po druhé je potrebné zamietnuť, a teda zamietnuť prvú časť tohto dôvodu.

O druhej časti

207 V úvode je potrebné pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora, ak aj usmernenia nemôžu byť kvalifikované ako právne pravidlá, ktoré by bola administratíva povinná v každej situácii dodržiavať, vyjadrujú konvenčné pravidlá postupu, ktorých sa administratíva musí vo svojej praxi pridŕžať a od ktorých sa nemôže v individuálnom prípade odkloniť bez udania dôvodov, ktoré by neboli v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania (pozri rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, bod 209).

208 Komisia sa prijatím takýchto pravidiel postupu a zverejnením, že ich odteraz bude uplatňovať na príslušné prípady, sama obmedzuje pri výkone svojej voľnej úvahy a nemôže sa od týchto pravidiel odchýliť bez toho, aby nebola prípadne sankcionovaná z dôvodu porušenia všeobecných právnych zásad, akými sú zásada rovnakého zaobchádzania alebo zásada ochrany legitímnej dôvery (pozri rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný, bod 211).

209 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že podľa tej istej judikatúry usmernenia stanovujú metodológiu, ktorú sa Komisia zaviazala uplatňovať pri stanovení výšky pokút podľa článku 15 nariadenia č. 17. Tieto usmernenia, pri ktorých koncipovaní Komisia použila kritériá určené judikatúrou Súdneho dvora, zaisťujú právnu istotu podnikov (pozri v tomto zmysle rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný, bod 213).

210 Je preto potrebné skúmať tvrdenia uvádzané JCB Service, ktorými sa snaží preukázať, že Súd prvého stupňa sa dopustil omylu tým, že nesankcionoval údajné porušenie usmernení Komisiou vzhľadom na túto judikatúru.

211 Pokiaľ ide predovšetkým o závažnosť porušenia, je potrebné upresniť, že vo všetkých jazykových zneniach s výnimkou anglického, ktoré používa pojem „vážne" pre dotknuté porušenia, môžu byť podľa bodu 182 napadnutého rozsudku kvalifikované tieto porušenia ako „veľmi závažne" z dôvodu účinkov, ktoré majú na riadne fungovanie vnútorného trhu, najmä tým, že delia národné trhy, čo je ich cieľom a účinkom, a teda odôvodňujú samy osebe uloženie vysokej pokuty. Podľa nasledujúceho bodu toho istého rozsudku JCB Service je relatívne veľkým podnikom v rámci Spoločenstva a v danom sektore, a teda Komisia sa nedopustila chybného posúdenia vplyvu porušenia na dotknuté národné trhy pri stanovení výšky pokuty.

212 Pokiaľ ide ďalej o dĺžku trvania porušenia, z bodu 184 napadnutého rozsudku vyplýva, že pokrýva obdobie desať rokov. Vo vzťahu k tomu Súd prvého stupňa v bode 185 napadnutého rozsudku upresnil, že „počas polovice tohto obdobia boli súčasne prítomné dva prvky porušenia. JCB Service zdôraznil, že všetky prvky porušenia obmedzené na dva existovali súčasne iba päť rokov. Obmedzenia dovozu zakladajúce prvý prvok porušenia, ktoré sú podstatou distribučného systému [skupiny] JCB, sú však závažné, že z nich logicky vyplývajú aj obmedzenia zásobovacích zdrojov zakladajúce druhý prvok porušenia... vzhľadom na prevažujúci charakter prvého prvku porušenia, ktoré sa vzťahuje na hlavný aspekt distribučného systému [skupiny] JCB, nie je dôvodné domnievať sa, že dĺžka trvania porušenia mala byť skrátená na päť rokov".

213 Pokiaľ ide napokon o skutočnosť, že Komisia odmietla zohľadniť osobitné poľahčujúce okolnosti, podľa bodu 190 napadnutého rozsudku JCB Service nemôže oprávnene tvrdiť, že nezaujatie formálneho stanoviska Komisie týkajúceho sa dohôd znamenalo „konkludentné schválenie", pričom takýto prístup je právu Spoločenstva cudzí.

214 Okrem toho podľa znenia toho istého bodu napadnutého rozsudku sa JCB Service nemôže odvolávať na už citované rozhodnutie írskeho protimonopolného úradu a ani na rozsudok cour d'appel de Paris. Keďže žiadosť JCB Service o udelenie výnimky bola považovaná za nedôvodnú, v danom prípade nie je možné uznať poľahčujúcu okolnosť založenú na údajnej zlučiteľnosti distribučného systému skupiny JCB s pravidlami Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže.

215 Po prvé JCB Service v podstate tvrdí, že Súd prvého stupňa v bode 182 napadnutého rozsudku nesprávne uviedol, že dve formy protisúťažných postupov preukázané v danom prípade odôvodňovali samy osebe vysokú pokutu z dôvodu „veľmi závažných" porušení. Nezávisle od ich formálnej kvalifikácie v spornom rozhodnutí predmetné postupy nie je možné kvalifikovať vzhľadom na ich skutočnú povahu a vplyv na trh ako „veľmi závažné".

216 Odlišne od toho, čo v danom prípade tvrdí JCB Service, zistené porušenia sú zjavne „veľmi závažné" v zmysle bodu 1A usmernení, a teda môže byť za ne uložená pokuta predpokladaná pre tento typ porušenia.

217 Vo vzťahu k tomu je potrebné pripomenúť, že v zmysle dvesto štyridsiateho ôsmeho odôvodnenia sporného rozhodnutia koncesionárske dohody ako tie, ktoré uzavrel JCB Service, majú za cieľ delenie národných trhov v rámci spoločného trhu súborom obmedzení hospodárskej súťaže, ktoré ohrozujú riadne fungovanie jednotného trhu, čím odporujú základným cieľom Spoločenstva, a sú niekoľko desaťročí považované v rozhodovacej praxi a v judikatúre za porušenia článku 81 ES.

218 V dvesto štyridsiatom deviatom a dvesto päťdesiatom odôvodnení sporného rozhodnutia Komisia uviedla, že uplatnenie obmedzení sa s istotou zistilo u koncesionárov najmenej niekoľkých členských štátov, čo predstavuje podstatnú časť spoločného trhu, že JCB Service je veľký podnik so značným vplyvom na určitých trhoch s výrobkami a dotknutých geografických trhoch, že svojím správaním môže skutočne spôsobiť významné škody iným hospodárskym subjektom nachádzajúcim sa na ďalšom stupni trhu a že disponuje infraštruktúrou umožňujúcou mu vedieť, že porušuje článok 81 ES.

219 Za týchto podmienok Komisia dospela v dvesto päťdesiatom prvom odôvodnení k záveru, že porušenia zo strany JCB Service sú „veľmi závažné" a musia z dôvodu ich závažnosti byť sankcionované pokutou vo výške 25 miliónov eur.

220 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Súd prvého stupňa oprávnene nesankcionoval Komisiu za to, že na predmetné porušenia uplatnila pokutu zodpovedajúcu porušenia kvalifikovaným ako „veľmi vážne".

221 Pokiaľ ide o skutočnosť, že v bode 182 anglického znenia napadnutého rozsudku sa Súd prvého stupňa odvoláva na „závažne" porušenia namiesto „veľmi závažných", je potrebnú upresniť, že ide jednoducho o chybu vo vyhotovení rozsudku. Okrem toho, že pojem „veľmi" sa uvádza vo všetkých iných jazykových zneniach napadnutého rozsudku, je potrebné uviesť, že použitie pojmu „závažné" je v danom prípade nepodstatné, keďže z bodu 182 napadnutého rozsudku jasne vyplýva, že ide o „veľmi závažné" porušenia v zmysle bodu 1A usmernení odôvodňujúce uloženie vysokej pokuty.

222 Po druhé JCB Service tvrdí, že stanovením dĺžky trvania porušenia na desať rokov sa Súd prvého stupňa dopustil podobne ako Komisia nesprávneho posúdenia tejto dĺžky trvania. Podľa neho bolo potrebné posúdiť dĺžku trvania predmetného protiprávneho konania vzhľadom na chybu Komisie, ktorá spôsobila, že sa JCB Service oprávnene domnieval, že jeho distribučná sieť neporušuje pravidlá hospodárskej súťaže. V takomto kontexte vzhľadom na to, že dĺžka trvania porušenia je faktorom odôvodňujúcim zvýšenie sumy pokuty, dĺžka trvania porušovania by nemala byť faktorom, ktorý sa použije na zvýšenie sumy pokuty, ktorá je neodôvodnenou pokutou.

223 Toto tvrdenie nie je relevantné. Je potrebné uviesť, že posúdenie Komisie týkajúce sa dĺžky trvania zisteného porušenia sa týka neoznámených dohôd a postupov. Za týchto podmienok JCB Service nemôže v žiadnom prípade založiť svoje tvrdenia na dohodách neoznámených podľa postupov vyžadovaných judikatúrou na to, aby spochybnil opodstatnenosť dĺžky trvania porušenia, ktoré Komisia posúdila podľa usmernení.

224 K tomuto bodu JCB Service tvrdí, že neexistuje žiadny dôkaz umožňujúci podporiť konštatovanie, podľa ktorého k tvrdeným porušovaniam došlo v období desiatich rokov. Vzhľadom na preskúmané dokumenty týkajúce sa porušenia považované v napadnutom rozsudku za preukázané datované do roku 1992 nemôže Súd prvého stupňa tvrdiť, že porušenie začalo v roku 1988, a ani v bode 184 napadnutého rozsudku uvádzať, že „Komisia poukázala na skutočnosti súvisiace s dvomi prvkami porušenia, ktoré sú preukázané“, a že „dôkazy, ktoré boli predtým skúmané, sú uvedené v spise týkajúcom sa celkového obdobia“ bez toho, aby skutočne preskúmal dôkazy.

225 Je potrebné konštatovať, že touto časťou dôvodu JCB Service v podstate len vytýka Súdu prvého stupňa, že neprevzal a necitoval všetky dôkazy umožňujúce preukázať dĺžku trvania porušovania. Nepreukazuje však, že sa Súd prvého stupňa dopustil právneho omylu tým, že v bode 184 napadnutého rozsudku potvrdil zistenia Komisie týkajúce sa dĺžky trvania porušenia. JCB neuviedol žiadne tvrdenie na preukázanie, že posúdenie Komisie v tejto veci nie je v súlade s bodom 1B usmernení. Toto tvrdenie sa musí preto zamietnuť.

226 Napokon JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa nesankcionoval skutočnosť, že Komisia neuznala v danom prípade existenciu poľahčujúcich okolností v zmysle bodu 3 usmernení. JCB Service sa podľa jeho vyjadrenia porušení nedopustil zámerne, ale bolo to v dôsledku nedbanlivosti a zlej správy Komisie. JCB Service sa ďalej údajne nedopustila v Taliansku protiprávneho postupu, ktorý sa jej vytýka. Napokon podľa neho správa zo 16. mája 1995 citovaná v bode 93 tohto rozsudku predstavuje osobitnú poľahčujúcu okolnosť a nie priťažujúcu okolnosť.

227 Pokiaľ ide o prvú vyššie uvedenú časť dôvodu, je potrebné uviesť, že JCB Service zakladá svoje uvažovanie na skutočnosti, že omeškanie Komisie týkajúce sa jeho žiadosti o udelenie výnimky malo dopad na konanie o porušení, ktoré začala Komisia vo veci neoznámených dohôd a postupov. V dôsledku toho podľa neho mala byť táto skutočnosť posudzovaná ako osobitná poľahčujúca okolnosť pri stanovení konečnej sumy pokuty.

228 Je nutné konštatovať, že JCB Service sa snaží opäť preukázať procesnú súvislosť medzi oznámenými a neoznámenými dohodami s cieľom spochybniť opodstatnenosť

rozhodnutia Komisie týkajúceho sa výšky uloženej pokuty. Takáto súvislosť je však zjavne nesprávna a nemôže v žiadnom prípade odôvodniť existenciu poľahčujúcej okolnosti v zmysle bodu 3 usmernení.

229 Pokiaľ ide o druhú vyššie uvedenú časť dôvodu, je potrebné pripomenúť, že Súd prvého stupňa uviedol v bode 103 napadnutého rozsudku, na ktorý odkazuje tiež bod 117 toho istého rozsudku, že „v každom prípade bez ohľadu na praktické uplatňovanie dohôd článok 81 ods. 1 ES zakazuje samotnú existenciu ustanovení distribučných dohôd, ktoré majú za cieľ a účinok obmedzenie predajov. Tie predstavujú obmedzenie hospodárskej súťaže, ktoré môže byť postihnuté podľa článku 81 ods. 1 ES, ak tieto ustanovenia sú spôsobilé ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Skutočnosť, že ustanovenie dohody majúce za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže sa medzi zmluvnými stranami neuplatňovalo, nepostačuje na to, aby sa naň neuplatnil zákaz podľa článku 81 ods. 1 ES".

230 Z vyššie uvedeného vyplýva, že odlišne od toho, čo tvrdí JCB Service, Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku nikdy netvrdil, že JCB Service sa nikdy nedopustil v Taliansku uvedeného konania. Naopak obmedzil sa na uvedenie tvrdení JCB Service s cieľom založiť na nich odlišný záver. Za týchto podmienok je potrebné túto druhú časť dôvodu uvádzaného JCB Service zamietnuť.

231 Pokiaľ ide o vyššie uvedenú tretiu časť dôvodu, je potrebné pripomenúť, že správa zo 16. mája 1995 uvádza, že zákaz paralelných dovozov je v rozpore s rozhodnutiami Komisie a judikatúrou Súdneho dvora. Ide teda o skutočnosť, ktorá preukazuje, že JCB Service si bol vedomý, že jeho správanie bolo v rozpore s článkom 81 ES, a teda nie je možné ho považovať za osobitnú poľahčujúcu okolnosť.

232 Z uvedených úvah vyplýva, že Súd prvého stupňa sa v bode 190 napadnutého rozsudku nedopustil právneho omylu alebo nesprávneho posúdenia tým, že potvrdil stanovisko Komisie, podľa ktorého na účely stanovenia výšky pokuty nie je potrebné zohľadniť osobitné poľahčujúce okolnosti.

233 Je preto potrebné zamietnuť druhú časť tretieho dôvodu a tento dôvod ako taký ako neopodstatnený, a teda zamietnuť návrhy na zrušenie napadnutého rozsudku, keďže žiadny dôvod odvolania nebol úspešný.

234 Keďže ďalšie návrhy odvolania boli podané za predpokladu, že Súdny dvor zamietne napadnutý rozsudok, je potrebné zamietnuť hlavné odvolanie v celom rozsahu.

O vzájomnom odvolaní

235 Komisia tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil právneho omylu, pokiaľ ide o výklad článku 15 ods. 5 nariadenia č. 17, tým, že zamietol zohľadnenie priťažujúcej okolnosti popísanej v spornom rozhodnutí na účely stanovenia výšky pokuty, konkrétne odvetné opatrenia prijaté JCB Service voči koncesionárovi, ktorý porušil článok 4 distribučnej dohody pre Spojené kráľovstvo (zákaz predaja neautorizovaným predajcom). Komisia sa osobitne domnieva, že ide o priťažujúcu okolnosť nie na základe oznámeného ustanovenia 4, ale preto, že obmedzujúca povaha tohto článku bola posilnená peňažnými sankciami.

236 Vo vzťahu k tomu je potrebné pripomenúť, že Súd prvého stupňa v bode 191 napadnutého rozsudku uviedol, že Komisia zohľadnila priťažujúce okolnosti, keďže za priťažujúcu okolnosť považovala peňažnú sankciu uloženú JCB Service spoločnosti Gunn JCB za porušenie ustanovenia 4, ktorú kvalifikovala ako odvetné opatrenie, a následne zvýšila sumu pokuty na 864 000 eur. Uviedol tiež, že nebolo spochybnené, že Gunn JCB sa správal v rozpore so zmluvnými záväzkami a že neprávom dostal Multiple Deal Trading Support, a napokon, že JCB Service sankcionovala porušenie zmluvného ustanovenia. Súd prvého stupňa však upresnil, že zákonné alebo protizákonné ustanovenie musí byť vyňaté z možnosti uloženia pokuty podľa článku 15 ods. 5 nariadenia č. 17, pokiaľ je obsahom oznámenej dohody.

237 Za týchto podmienok Súd prvého stupňa uviedol v bode 192 napadnutého rozsudku, že Komisia nemohla oprávnene uložiť pokutu za konanie kvalifikované ako priťažujúca okolnosť, ale súvisiace s uplatňovaním ustanovenia riadne oznámenej dohody. Komisia teda nemohla zvýšiť sumu pokuty s cieľom zohľadniť tvrdené priťažujúce okolnosti.

238 JCB Service tvrdí, že Súd prvého stupňa sa nedopustil právneho omylu. Predovšetkým náhrada škody, ktorú požadoval JCB Service od svojho koncesionára, bola podľa neho sankcia uložená podľa uvedeného ustanovenia a nie na základe neoznámeného ustanovenia. Náhrada škody bola ďalej nevyhnutná na zabezpečenie platnosti dohody o selektívnej distribúcii a zabránení protiprávnej diskriminácii medzi koncesionármi. Napokon Komisia predmetnú žiadosť podľa odvolateľa nesprávne kvalifikovala ako „odvetné opatrenie" predstavujúce priťažujúcu okolnosť, keďže v zmysle usmernení k metóde stanovovania pokút predstavujú „odvetné opatrenia" opatrenia prijaté voči „iným podnikom s cieľom prinútiť ich ‚rešpektovať' protiprávne rozhodnutia alebo postupy".

239 Je potrebné pripomenúť, že Komisia v štyridsiatom odôvodnení sporného rozhodnutia uviedla, že „JCB požiadala“ predložiť na dvoch výtlačkoch formulára A/B pre Spojené kráľovstvo informácie o obsahu dohôd alebo zosúladených postupov a presnejšie v časti II ods. 3 písm. f) o... sankciách, ktoré môžu byť prijaté voči zúčastneným podnikom (zmluvné pokuty, vylúčenie, zastavenie dodávok, atď.'). Na obidvoch tlačivách bola uvedená odpoveď ‚Nie'. Táto odpoveď nebola daná z nedbanlivosti alebo mechanicky. Na formulári A/B pripojenom k dohode pre Dánsko oznámenej tiež 30. júna 1973 bola uvedená zmluvná pokuta 250 GBP alebo trojnásobok ceny náhradných dielov kúpených od iných zdrojov ako JCB“.

240 Vyššie uvedené zistenia JCB Service v rámci tohto konania nenamietal a ani nespochybnil pred Súdom prvého stupňa. Za týchto podmienok je potrebné uviesť, že vzhľadom na odpoveď „nie“ v časti II ods. 3 písm. f) formulára A/B týkajúcej sa sankcií, ktoré môžu byť prijaté voči podnikom zúčastneným na karteli v Spojenom kráľovstve, JCB Service oznámil Komisii svoj zámer neuplatniť takéto sankcie.

241 Odpoveď „nie“ vo vyššie uvedenej časti formulára A/B naznačuje, že sankcie uložené koncesionárovi v Spojenom kráľovstve prekračovali hranice konania popísaného v oznámení, a teda v rozpore s tým, čo uvádza bod 191 napadnutého rozsudku, predmetné sankcie nemôžu byť vyňaté z možnosti uloženia pokuty podľa článku 15 ods. 5 nariadenia č. 17.

242 Z toho vyplýva, že Súd prvého stupňa sa v bodoch 191 a 192 napadnutého rozsudku dopustil právneho omylu tým, že uviedol, že Komisia nemohla uložiť pokutu 864 000 eur z dôvodu konania kvalifikovaného ako priťažujúca okolnosť a že nemohla zvýšiť sumu pokuty s cieľom zohľadniť tvrdené priťažujúce okolnosti.

243 Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzájomné odvolanie je prípustné v časti týkajúcej sa bodov 191 a 192 a bodu 2 výroku napadnutého rozsudku.

244 Podľa článku 61 Štatútu Súdneho dvora, ak je odvolanie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Súdu prvého stupňa. Ak to stav konania dovoľuje, môže sám právoplatne rozhodnúť o veci samej alebo môže vec vrátiť Súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Keďže stav veci dovoľuje právoplatne rozhodnúť vo veci, je dôvodné rozhodnúť s konečnou platnosťou o výške uloženej pokuty JCB Service a určiť ju na 30 864 000 eur.

O trovách

245 Podľa článku 122 prvého pododseku rokovacieho poriadku, ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou o veci samej, rozhodne aj o trovách konania. Podľa ustanovenia článku 69 ods. 2 prvého pododseku Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

246 Keďže Komisia navrhla, aby bol JCB Service zaviazaný na náhradu trov konania, a JCB Service nemal úspech vo svojich dôvodoch odvolania, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže Komisia navrhla, aby bol JCB Service zaviazaný na náhradu trov vzájomného odvolacieho konania, a JCB Service nemal úspech vo svojich dôvodoch odvolania, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov vzájomného odvolacieho konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Odvolanie sa zamieta.**

2. **Vzájomnému odvolaniu Komisie sa vyhovuje.**

3. **Bod 2 výroku rozsudku Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 13. januára 2004, JCB Service/Komisia (T-67/01), sa zrušuje.**

4. **Suma pokuty uložená JCB Service článkom 4 rozhodnutia Komisie 2002/190/ES z 21. decembra 2000 o uplatňovaní článku 81 ES (vec COMP.F.1/35.918 — JCB) sa stanovuje na 30 864 000 eur.**

5. **JCB Service znáša všetky trovy konania.**

Podpisy